

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

2016 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2017

İÇERİK

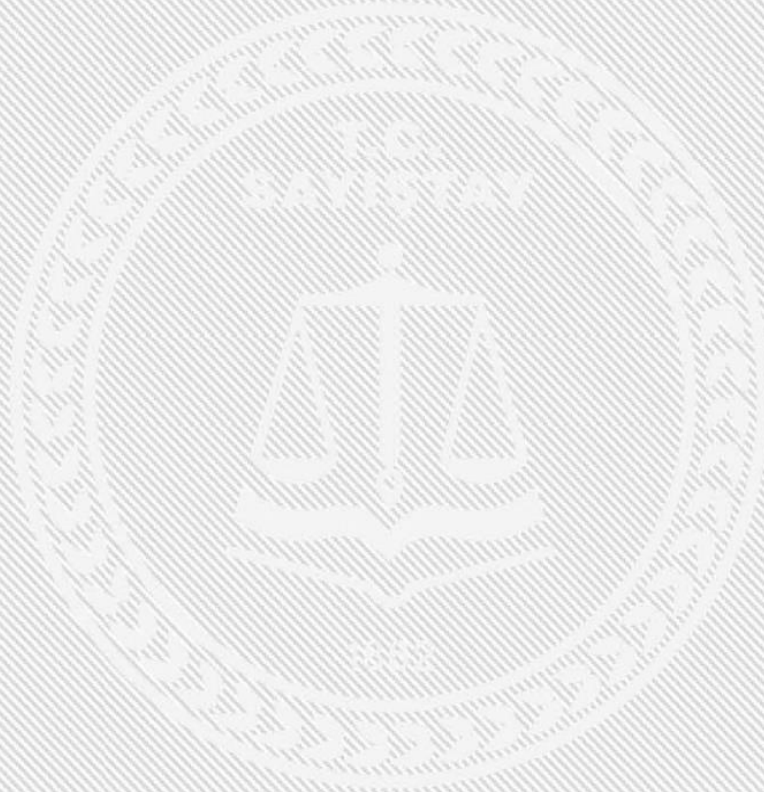
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI 2016 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI ANKARA PALAS DEVLET KONUKEVİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2016 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	39

DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI

2016 YILI

DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	13
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	14
8.	EKLER.....	33

KISALTMALAR

Bakanlık:	Dışışleri Bakanlığı
BE:	Büyükelçilik
BK:	Başkonsolosluk
SGK:	Sosyal Güvenlik Kurumu
SUT:	Sağlık Uygulama Tebliği

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mali Yapı

Dışişleri Bakanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli I sayılı cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup, faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. 2016 yılı Bütçesiyle Dışişleri Bakanlığına 2.739.482.000 Türk Lirası ödenek tahsis edilmiş olup, bu tutar genel bütçeli idarelerin bütçesinin % 4,8 ine tekabül etmektedir.

Bakanlıkça sunulan Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosuna göre Bakanlığın 2016 yılı bütçe gideri ve ödenek kullanımı Türk Lirası olarak aşağıda belirtilmiştir.

Başlangıç Ödeneği	Ek Ödenek	Toplam Ödenek	Bütçe Gideri	İptal Edilen Ödenek
2.739.482.000	433.935.190,47	3.173.417.190,47	2.760.524.996,15	412.892.194,32

2016 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun'un E İşaretli Cetveli' nin 11'nci maddesi kapsamında, 2015 yılından devreden ödenekle birlikte toplam 183.371.393,65 Türk Lirası ödenek aktarılmış olup, yıl içinde bu tutarın 181.999.791,93 Türk Lirası harcanarak, geri kalan 1.371.601,72 Türk Lirası 2017 yılına aktarılmıştır.

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Bakanlık mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanununun 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim

yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanun’un 49 ve 80’inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; muhasebe sistemi tahakkuk esaslıdır. Mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “Amaç” başlıklı 1’inci maddesinde; *“Bu Yönetmeliğin amacı, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanması ile mali istatistiklerin hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul, esas, ilke ve standartların belirlenmesidir.”* hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Yönetmeliğin 310’uncu maddesinde kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dâhil her kamu idaresinin bir kurumsal birim ve her kurumsal birimin bir mali raporlama birimi olduğu; 311’inci maddesinde kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen

standartlara uygun olarak hazırlanmasından, üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu olduğu; 312'nci maddesinde kamu idarelerince, detaylı hesap planlarında yer alan hesaplardan aylık mizan ve yıllık olarak geçici ve kesin mizanların düzenleneceği; 313'üncü maddesinde kamu idarelerince hazırlanacak temel mali tabloların Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu ve Nakit Akış Tablosu olduğu; 314-316'ncı maddelerinde bu tabloların mahiyetleri ve nasıl düzenleneceği; 327'nci maddesinde de mali tabloların hangi dönemlerde hazırlanıp yayımlanacağı belirtilmiştir.

Dışişleri Bakanlığı muhasebe hizmetleri Merkez Saymanlık Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Taşınır kesin hesap cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, Dışişleri Bakanlığı temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde hazırlanarak kamuoyunun bilgisine ve denetim yetkililerine zamanında sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden;

kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolardan yararlanacak olanlara makul güvence vermek amacıyla mali raporların güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, kaynakların etkili ve ekonomik ve mevzuatına uygun kullanılmasının sağlanması amacıyla kurulup işletilmesi gereken mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetim, mali saydamlığın ve hesap verilebilirliğin sağlanması amacıyla; kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün

belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Denetim çalışmaları sırasında; Dışişleri Bakanlığı muhasebe hizmetlerinin yürütüldüğü muhasebe birimindeki cetvel ve belgeler ile bu birimdeki yevmiye kayıtları ve yevmiye kayıtlarına esas belgeler ile bunlara dayanak oluşturan ilgili harcama birimi arşivlerinde muhafaza edilen kanıtlayıcı belgeler; tamlık, doğruluk, tutarlılık ve tabi olduğu mevzuatına uygunluk açısından incelenmiştir.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: İdarenin Sunmuş Olduğu Mali Tablolarda Bakanlıkla İlgili Olmayan Muhasebe Birimlerine Ait Verilerin Bulunması

Yapılan incelemelerde İdarenin sunmuş olduğu mali tablolara esas teşkil eden Birleştirilmiş Veriler Defterinde, Dışişleri Bakanlığı ile ilgili olmayan 233 adet ayrı muhasebe biriminin toplam 17.840 adet yevmiye kaydını Dışişleri Bakanlığı kurumsal kodu olan 11 i kullanmak suretiyle oluşturduğu görülmüştür. Dolayısıyla diğer muhasebe birimlerinin işlemlerini de içeren Birleştirilmiş Veriler Defteri kullanılarak hazırlanan İdare mali tablolarının, idare faaliyetlerini ve mali durumunu tam ve doğru şekilde göstermediği tespit edilmiştir.

Birleştirilmiş Veriler Defterinin içerdiği tüm yevmiye kayıtlarının ve İdare mali tablolarının incelenmesi sonucunda;

- Bilançoda 102 Banka Hesabında bulunan 27.368 TL'nin diğer muhasebe birimleri kaynaklı olduğu,
- Bilançoda 105 Döviz Hesabında bulunan 120.052 TL'nin diğer muhasebe birimleri kaynaklı olduğu,
- Bilançoda 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında bulunan 19.140 TL'nin diğer muhasebe birimleri kaynaklı olduğu,
- Bilançoda 333 Emanetler Hesabında bulunan 2.489 TL'nin diğer muhasebe birimleri kaynaklı olduğu,
- Bilançoda 500 Net Değer Hesabında bulunan 854.929 TL'nin diğer muhasebe birimleri kaynaklı olduğu,
- Bilançoda 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabında bulunan 116.709.697 TL'nin diğer muhasebe birimleri kaynaklı olduğu,
- Bilançoda 570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabında bulunan tüm tutarın (34.533.957 TL'nin) diğer muhasebe birimleri kaynaklı olduğu,
- Bilançoda 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabında bulunan 81.484.169 TL'nin diğer muhasebe birimleri kaynaklı olduğu,
- Faaliyet Sonuçları Tablosunda gelirler arasında görünen 81.456.948 TL lik gelirin ise diğer muhasebe birimleri kaynaklı olduğu,

görülmüştür.

Yukarıda belirtilen ve diğer idarelerin muhasebe birimlerinin Dışişleri Bakanlığı kurumsal kodunu kullanmak suretiyle yapmış oldukları hatalı kayıtların idarenin mali tablolarının doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilediği düşünülmektedir.

Bu itibarla, diğer idarelerin muhasebe birimlerinin Dışişleri Bakanlığı kurumsal

kodunu kullanmak suretiyle kayıt oluşturmasını önlemek bakımından Bakanlığın Maliye Bakanlığı ile birlikte tedbir almasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Bakanlık tarafından sunulan mali tablolara esas teşkil eden Birleştirilmiş Veriler Defterinde yer alan ve Bakanlığın bilgisi dışında diğer muhasebe birimleri tarafından Bakanlık muhasebe kodu kullanılarak oluşturulan hatalı kayıtlar konusunda, www.kbs.gov.tr internet sitesinde yer alan Çağrı Merkezi (Uygulama Destek) aracılığı ile Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün ilgili birimleri ile irtibata geçilerek düzeltme kayıtlarının yapılmasının istendiği,

Bu hususlar çerçevesinde, Dışişleri Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü (DSAY) ile gerekli koordinasyon sağlanarak Bakanlıkla ilgili olmayan ve diğer muhasebe birimleri tarafından yapılan hatalı kayıtların yevmiye bazında tespit edilerek 18/01/2017 tarihinde (Say -2000 i) sistemi üzerinden çağrı yoluyla Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü birimlerine iletildiği,

Ayrıca Maliye Bakanlığınca sorunun izalesine yönelik olarak, diğer muhasebe birimleri tarafından Dışişleri Bakanlığı adına sehven yapılan hatalı kayıtların tekrarlanmaması için sistem üzerine kurumsal kodun yalnızca 9 nolu saymanlıkta çalışacak şekilde kontrol konularak, hatalı uygulamanın tekrar etmemesi için gerekli tedbirlerin alındığı, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak konu ile ilgili bulgu ve önerilerimizde Bakanlık ile mutabık bulunduğu değerlendirilmektedir.

Bununla beraber yukarıda belirtilen nedenler ile diğer idarelerin muhasebe birimlerinin Dışişleri Bakanlığı kurumsal kodunu kullanmak suretiyle yapmış oldukları hatalı kayıtların, bilançoda yer alan "500- Net Değer Hesabı", "519- Değer Hareketleri Sonuç Hesabı", "570- Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı", "591- Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı" ile faaliyet sonuçları tablosunda yer alan "600- Gelirler Hesabı" nın doğruluğunu ve güvenilirliğini önemli ölçüde etkilediği tespit edilmiştir. Bilançonun öz kaynaklar bölümünde oluşan toplam hatalı kayıt tutarının 233.582.752 TL, faaliyet sonuçları tablosunun gelir kısmında oluşan toplam hatalı kayıt tutarının 81.456.948 TL olduğu belirlenmiştir.

Bakanlık mali tablolarının diğer mal müdürlüklerince/saymanlıklarca yapılan hatalı girişlerden etkilenmesinin önüne geçilebilmesi ve mali tabloların bu tarz hatalı bilgi içermemesi için KBS sisteminde gerekli iyileştirmelerin yapılması için Maliye Bakanlığı nezdinde girişimde bulunulması gerekmektedir.

Dışişleri Bakanlığı dışındaki diğer idarelerin muhasebe birimlerinin Dışişleri Bakanlığı kurumsal kodunu kullanmak suretiyle kayıt oluşturmasını önlemek bakımından Bakanlığın Maliye Bakanlığı ile birlikte alacağı tedbirlerin uygulanıp uygulanmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Yurtdışı Temsilcilikleri Tarafından Verilen Depozito ve Teminatlar İle Alınan Teminatların Kayıt Altına Alınmaması

Bakanlığın yurtdışı teşkilatı tarafından verilen depozito ve teminatların yıllar itibarıyla takibini sağlayacak aktif hesaplara kaydedilmeden ilgili yılına doğrudan gider kaydedildiği ve tahsil edilirken de aynı gün içinde tahakkuk ve tahsil kaydının gerçekleştiği; alınan teminatların muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmeksizin temsilciliklerin banka hesaplarında veya kasalarında saklandığı ve yılsonu işlemleri kapsamında tutanağa bağlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun,

49 uncu maddesinde kamu hesaplarının, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulduğu;

50 nci maddesinde bütün malî işlemlerin muhasebeleştirilmesinin ve her muhasebe kaydının belgeye dayanmasının şart olduğu;

51 inci maddesinde kamu gelir ve giderlerinin tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterileceği;

ifade edilmiştir.

Bakanlığın gelecekte tahsil edeceği alacaklarını takip edebilmesi amacıyla verdiği depozito ve teminatları, ödeyeceği veya geri iade edeceği teminatlarını takip edebilmesi

amacıyla da aldığı teminatları kayıt altına alması muhasebe disiplini açısından zorunludur.

A) Bakanlığın Yurtdışı Teşkilatı Tarafından Verilmiş Olan Depozito ve Teminatların Yıllar İtibarıyla Takibini Sağlayacak Hesaplara Kaydedilmeden İlgili Yılına Doğrudan Gider Kaydedilmesi ve Tahsil Edilirken de Aynı Gün İçinde Tahakkuk ve Tahsil Kaydının Gerçekleşmesi Sonucu Takibinin ve Kontrolünün Mümkün Olmaması

Kamu idarelerince, bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak diğer kamu idarelerine veya kişilere verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin 126 ve 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesaplarında izlenmesi gerekmektedir. Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 60 ıncı maddesinde 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının bir yıldan daha az süreli, 142 nci maddesinde ise 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmektedir. Ayrıca anılan Yönetmeliğin 61 ve 143 ncü maddelerinde de 126 ve 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının niteliği ile hesabın işleyişine ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Verilen depozito ve teminatlar gerçekte bir gider değil, daha sonra tahsil edilecek bir ödemedir. Kamu idareleri açısından alacak hükmünde olan bu değerlerin, gider hesaplarından ayrı olarak tahakkuk kaydının yapılması ve yıllar itibarıyla takibini sağlayacak şekilde aktifleştirilerek muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmesi gerekmektedir.

Yapılan denetimlerde, Bakanlığın yurtdışı teşkilatı tarafından mal / hizmet alımı, hizmet / konut binası kiralama veya benzeri sebeplerle verilmiş olan depozito ve teminatların, yıllar itibarıyla takibini sağlayacak 126 / 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesaplarına kaydedilmeden ilgili yılına doğrudan gider kaydedildiği görülmüştür. Verilen depozito ve teminatlar geri alınırken de aynı gün içinde 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı borç ve alacak çalıştırılarak tahakkuk ve tahsilat gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminatların izlendiği 226 nolu hesap, Bakanlığın mali tablolarında yer almamaktadır. Bakanlık tarafından alacak hükmünde olan verilen depozito ve teminatların aynı gün içinde tahakkuk ve tahsil kaydının gerçekleşmesi, bu değerlerin yıllar itibarıyla takibini ve kontrolünü imkansız hale getirmektedir.

B) Bakanlığın Yurtdışı Teşkilatı Tarafından Alınmış Olan Teminatların (Teminat Mektupları veya Nakdi Teminatların) Muhasebe Kayıtlarına İntikal Ettirilmeksizin Temsilciliklerin Banka Hesaplarında veya Kasalarında Saklanması ve Yılsonu İşlemleri Kapsamında Tutanağa Bağlanmaması

Bakanlığın yurtdışı teşkilatı tarafından İdarelerin Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlarının Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine İlişkin Esaslar kapsamında yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri veya benzeri sebeplerle alınmış olan teminatlardan nakdi olanların 330 ve 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesaplarında, mektup şeklinde olanların ise 910 Alınan Teminat Mektupları ve 911 Alınan Teminat Mektupları Emanetleri nazım hesaplarında izlenmesi gerekmektedir. Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 256 ıncı maddesinde, mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatlardan bir yıl içinde iade edilecek olanların 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında 330 uncu maddesinde ise, bir yıldan daha uzun bir süre içinde iade edilecek olanların 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izleneceği belirtilmiştir. İdarenin gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülüklerini takip edebilmesi amacıyla, teminat mektuplarının da 910 Alınan Teminat Mektupları ve 911 Alınan Teminat Mektupları Emanetleri nazım hesaplarında izlenmesi gerekmektedir. Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 457 nci maddesinde, muhasebe birimlerine teslim edilen teminat mektuplarıyla, bunlardan ilgililerine geri verilenler veya paraya çevrilenlerin izlenmesi için 910 Alınan Teminat Mektupları' Hesabının, 460 ıncı maddesinde de alınan teminat mektupları hesabına yazılan tutarların kaydedilmesi için 911 Alınan Teminat Mektupları Emanetleri Hesabının kullanılacağı belirtilmiştir. Ayrıca alınan teminat mektupları mali yılın son gününde sayılarak, yılsonu işlemleri kapsamında Menkul Kıymet ve Varlıklar/Teminat Mektupları Sayım Tutanağı düzenlenmelidir. 17.12.2011 tarih ve 28145 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan 'Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'a göre Teminat Mektupları Sayım Tutanağı, hesap dönemi sonunda Sayıştay'a verilmesi gereken belgeler arasında sayılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, Bakanlığın yurtdışı teşkilatı tarafından alınmış olan teminatların (teminat mektupları veya nakdi teminatların) muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmeksizin temsilciliklerin banka hesaplarında veya kasalarında saklandığı görülmüştür. Örneğin, Astana, Kigali, Hargeysa, Brazavil, Toronto, San Hose, Nant misyonlarının kançılırya, ikametgah ve

lojmanlarının yapım ve onarımına ait işlerde teminat alındığı anlaşılmakla birlikte, teminatlardan nakdi olanların misyonların idari ödenek hesabının bulunduğu banka hesaplarında, teminat mektuplarının ise misyon bünyesinde muhafaza edildiği anlaşılmaktadır. Bakanlığın muhasebe kayıtlarının ve mali tablolarının incelenmesi sonucunda, sadece sınırlı sayıda misyonun aldığı teminatların muhasebe kayıtlarına yansıdığı görülmüştür. Bu durum, nakdi teminatların izlendiği 330 ve 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesaplarının, teminat mektuplarının izlendiği 910 Alınan Teminat Mektupları ve 911 Alınan Teminat Mektupları Emanetleri nazım hesaplarının ve hesap dönemi sonunda Sayıştay'a verilmesi gereken Menkul Kıymet ve Varlıklar/Teminat Mektupları Sayım Tutanağının gerçeği yansıtmasına yol açmaktadır. Zaten, bir yıldan daha uzun bir süre içinde iade edilecek olan teminatların izlendiği 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı da, Bakanlığın mali tablolarında yer almamaktadır.

Bakanlığın yurtdışı teşkilatı tarafından verilen depozito ve teminatlar ile alınan teminatların muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmemesi, bu teminatların izlendiği hesapların gerçeği yansıtmasına neden olduğu gibi, bu değerlerin yıllar itibarıyla kontrolünü ve İdarenin gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülüklerini takip edebilmesini de imkansız hale getirmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Bakanlığın yurtdışı teşkilatı tarafından verilmiş olan depozito ve teminatların yıllar itibarıyla takibinin sağlanması için Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde 126 ve 226 kodlu hesapların MFA.Net yazılım sistemine dercedilmesi yönünde MDDB Daire Başkanlığınca, Bilişim Teknolojileri Daire Başkanlığı'na (BTED) 04.05.2017 tarih ve 78216812-840-2017/12357478 sayılı yazı ile talepte bulunulduğu, ayrıca 2017 Mali yılı Temmuz ayı içerisinde uygulamaya konulması düşünülen Yeni Muhasebe Bilişim sistemi ile MFA.Net sisteminin 126 ve 226 kodlu hesaplara uyumlu hale getirilerek uygulamasına başlanmasının planlandığı,

Bakanlığın yurtdışı teşkilatı tarafından gerek nakit gerek mektup olarak alınan teminatlara ilişkin Dışişleri Merkez Saymanlık Müdürlüğü (DSAY) tarafından tüm misyonlara 3 Mayıs 2017 tarihinde bir talimat gönderildiği, teminatlara ilişkin işlemlerin DSAY'ın talimatına uygun yapıp yapılmadığının takip edilmesi için İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı tarafından 5 Mayıs 2017 tarihinde bir iç genelge hazırlanarak tüm şubelere gerekli bildirimde bulunulduğu, DSAY'ın talimatı ve anılan genelgenin örneğinin ekte

sunulduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak konu ile ilgili bulgu ve önerimizde Bakanlık ile mutabık olunduğu değerlendirilmektedir.

Bakanlığın gelecekte tahsil edeceği alacaklarını takip edebilmesi amacıyla verdiği depozito ve teminatları, ödeyeceği veya iade edeceği teminatlarını takip edebilmesi amacıyla da aldığı teminatları kayıt altına alması muhasebe disiplini açısından zorunludur. Bakanlığın yurtdışı teşkilatı tarafından verilen depozito ve teminatlar ile alınan teminatların muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmemesi nedeniyle "126- Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı", "226- Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı", "330- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı", "430- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı", "910- Alınan Teminat Mektupları Hesabı" ile "911- Alınan Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı" nın doğruluğunun ve güvenilirliğinin önemli ölçüde etkilendiği tespit edilmiştir.

Bakanlığın yurtdışı teşkilatı tarafından verilen depozito ve teminatlar ile alınan teminatların, yıllar itibarıyla takibini sağlayacak şekilde muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmesi gerekmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Dışışleri Bakanlığının 2016 yılına ilişkin ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: İdarenin Bütçe Gelirleri ile Bütçe Giderlerini İzlemede ve Muhasebeleştirmesinde Bazı Aksaklıkların Bulunması

Yapılan incelemelerde, İdarenin ilgili mevzuatına göre henüz bütçe gideri olarak tahakkuk etmemiş bazı nakit transferlerini bütçe gideri olarak muhasebeleştirdiği ve yine bazı yurt dışı temsilciliklerinde ilgili mevzuatına göre bütçe geliri mahiyetinde tahakkuk ve tahsil edilen gelirlerini süresi içerisinde muhasebe birimine bildirmediği ve dolayısıyla muhasebeleştirilip kayıt altına almadığı tespit edilmiştir.

A) İdarenin Bütçe Giderlerini İzlemede ve Muhasebeleştirmesinde Tespit Edilen Aksaklıklar

Bakanlığın gider bütçesinde yaklaşık %20 gibi önemli bir paya sahip olan uluslararası kuruluşlara yapılan katkı ödemelerinin incelenmesi sonucunda, söz konusu katkı ödemelerinin ilgili oldukları uluslararası anlaşmaya dayalı olarak birkaç farklı şekilde gerçekleştirildiği görülmüştür. Bazı ödemeler doğrudan ilgili uluslararası kuruluşun hesabına para transfer edilmek şeklinde gerçekleştirilebildiği gibi, bazılarının ise ilgili uluslararası kuruluşun ofis binası kirası vb. bir takım ihtiyaçlarının sözleşme ve/veya fatura karşılığı ödenmek suretiyle gerçekleştirilebilmektedir. İki durumda da ödeme nihai ödeme niteliğindedir ve gider kaydı yapılmaktadır.

Katkı payı ödemelerinde ödeme yapılacak uluslararası kuruluşun özelliğine göre ödemeyi kolaylaştırmak için farklı yöntemlerde kullanılmaktadır. Örneğin, Afrika Birliğine yapılan katkı payı ödemelerinde farklı bir yol izlenmiştir. Katkı payı İlgili Büyükelçiliğin idari ödenek hesabına transfer edilmiş ve daha sonra Büyükelçiliğimiz vasıtasıyla Afrika Birliğine nihai ödeme yapılmıştır. Fakat bu katkı payına ait ödeme emri belgeleri incelendiğinde, Büyükelçiliğe avans/kredi açmak mahiyetinde olan ve nihai gider anlamı taşımayan bu mali işlemin 830 nolu Bütçe Gideri Hesabı kullanılmak suretiyle nihai gider yapılmışçasına giderleştirildiği tespit edilmiştir.

B) İdarenin Bütçe Gelirlerini İzlemede ve Muhasebeleştirmesinde Tespit Edilen Aksaklıklar

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre büyükelçilikler ve

konsolosluklar; tahsilat açısından “Muhasebe yetkilisi mutemetliği” sayılırlar. Bu görevlerinden dolayı büyükelçilikler ve konsolosluklar Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde tanımlanan konsolosluk hasılat cetvellerini düzenlerler ve cetvelin iki nüshasını, izleyen ayın on beşine kadar muhasebe birimine gönderirler. Büyükelçilikler ve konsolosluklar tarafından gönderilen bu cetveller ışığında Bakanlık merkez muhasebe birimi gerekli bütçe geliri kayıtlarını gerçekleştirir. Hasılat cetvelleri üzerinden yapılan incelemelerde, genel anlamda muhasebe yönetmeliğinde belirlenen sürelerle (izleyen ayın on beşine kadar) uygun hareket edilmediği ve hatta Miami Başkonsolosluğunun 2016 yılı boyunca hiçbir hasılat bildiriminde bulunmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun “Hesap verme sorumluluğu” başlıklı 8 inci maddesi olan;

“Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır”

hükmü,

“Muhasebe sistemi” başlıklı 49 uncu maddesi olan;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.”

hükmü,

“Kayıt zamanı” başlıklı 50 nci maddesi olan;

“Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye

konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır”

hükmü,

“Kamu gelir ve giderlerinin yılı ve mahsup dönemi” başlıklı 51 inci maddesi olan;

“Bütçe gelirleri tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilir”

hükmü dikkate alındığında, yukarıda bahsedilen bütçe geliri işlemlerinin Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine uygun kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Kamu mali yönetim sisteminde muhasebenin önemli bir rolü ve fonksiyonu vardır. İdarenin muhasebenin bu fonksiyonundan tam olarak faydalanması için her bir mali işlemi, işlemin mahiyetine uygun ve zamanında kayıtlara alması ve izlemesi gerekmektedir. Bu konunun önemi kanuni bir zorunluluk ile birlikte, etkin bir muhasebe sisteminin her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar için, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesi, kullanılması ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınması hususunda çok etkin bir araç olmasından da kaynaklanmaktadır.

İdarenin bütçe gelirleri ile bütçe giderlerini zamanında ve mahiyetine uygun kayıtlara alması, izlemesi ve muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; İdarenin bütçe giderlerini izlemesinde ve muhasebeleştirmesinde tespit edilen aksaklıklar ile ilgili olarak,

Türkiye tarafından 2012 yılından bu yana Afrika Birliği (AfB) bütçesine gönüllü katkı olarak 1 milyon ABD Doları tahsis edildiği, sözkonusu katkının, Afrika Ortaklık Politikasına görünürlük kazandırması ve katkının Birlik tarafından somut ortak projeler bazında denetimli şekilde kullanılmasını teminen Addis Ababa Büyükelçiliği aracılığıyla AfB Komisyonu’na iletildiği,

Denetim Raporu’ndaki tespitler dikkate alınarak, 2017’den sonraki gönüllü bütçe katkısının, doğrudan AfB’nin hesabına aktarılarak gerçekleştirileceği, ifade edilmiştir.

İdarenin bütçe gelirlerini izlemesinde ve muhasebeleştirmesinde tespit edilen aksaklıklar ile ilgili olarak,

Büyükelçilik Konsolosluk Şubeleri ile Başkonsolosluklar tarafından tahsil edilen bütçe gelirlerine ilişkin olarak Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde tanımlanan Konsolosluk Hasılat Cetvellerinin izleyen ayın on beşine kadar gönderilmesi hususuna genel olarak belirlenen süreye riayete edilmekle birlikte, personel yetersizliği nedeniyle zaman zaman bazı temsilciliklerde aksamalar yaşandığı,

Münferit olarak yaşanan aksaklıklar ise Dışişleri Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü tarafından takip edilmekte olup, bu bağlamda Miami Başkonsolosluğuna gerekli hatırlatma yapıldığı,

Ayrıca herhangi bir aksaklık yaşanmaması için tüm temsilciliklere Genelge gönderilerek ilgili mevzuat hükümlerinin hatırlatıldığı, ifade edilmiştir

Sonuç olarak konu ile ilgili bulgu ve önerilerimizde genel olarak Bakanlık ile mutabık olunduğu değerlendirilmektedir.

Kamu idaresinin, İdarenin bütçe giderlerini izlemesinde ve muhasebeleştirmesinde tespit edilen aksaklıklar ile ilgili olan cevabının sonuç kısmında “*Denetim Raporu’ndaki tespitler dikkate alınarak, 2017’den sonraki gönüllü bütçe katkımız, doğrudan Afrika Birliği’nin hesabına aktarılarak gerçekleştirilecektir*” ifadesi yer almaktadır. Oysaki konuya ilişkin bulgu metni tekrar incelendiğinde görüleceği üzere; ödemenin transfer şekline yönelik bir öneride bulunulmamıştır. Gönüllü katkının doğrudan veya dolaylı olarak İlgili büyükelçilik hesabı üzerinden ödenmesi İdarenin takdirindedir. Bu noktada bulguda dikkat çekilen temel husus, mali işlemin gerçekleştirilme sürecinde tercih edilen yöntem ile bu işlemin muhasebeleştirilmesinin birbiri ile uyumlu olmamasıdır. İşlem tarihinde avans/kredi mahiyetinde olan bir mali işlemin, mali sistem üzerinde bütçe gideri gibi görünmesidir.

Dolayısıyla İdarenin bütçe gelirleri ile bütçe giderlerini zamanında ve mahiyetine uygun kayıtlara alması, izlemesi ve muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. İdarenin bu yöndeki faaliyetleri takip edilecektir.

BULGU 2: Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesinin Tahsisli Sermayesinin Bakanlar Kurulu Kararı Olmaksızın Artırılması ve Bakanlık Bütçesinden İşletmeye Her Yıl Düzenli Olarak Kaynak Aktarılması

Yapılan incelemede, Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesi'nin tahsisli sermayesinin 2011 yılında Bakanlar Kurulu Kararı olmaksızın artırıldığı görülmüştür. Söz konusu sermaye artırımının 2011 yılı Bakanlık bütçesine tefrik edilen 842.000 TL ödeneğin Döner Sermaye İşletmesine aktarılması suretiyle yapıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca yine her yıl düzenli olarak Bakanlık bütçesine konulan belli bir miktar ödeneğin Döner Sermaye İşletmesine aktarılması ile işletmenin genel bütçe ödenekleri ile finanse edildiği görülmüştür. 2012-2016 yılları arasında yapılan aktarmalar aşağıda gösterilmiştir

2012 yılı:	250.000 Türk Lirası
2013 yılı:	300.000 Türk Lirası
2014 yılı:	400.000 Türk Lirası
2015 yılı:	550.000 Türk Lirası
2016 yılı:	650.000 Türk Lirası

2012-2016 yılları arasında toplam 2,15 milyon Türk Lirası kaynak aktarılmıştır.

6004 sayılı Dışişleri Bakanlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 20'nci maddesinin 8'nci fıkrasında Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesi'ne yönelik olarak;

"Devlet konukevi olarak kullanılacak binaların kullanılması ve döner sermaye işletmeleri şeklinde işletilmesi görev, yetki ve sorumluluğu Bakanlığa aittir. Döner sermaye işletmeleri için kendi kaynaklarından karşılanmak üzere 500.000 Türk Lirası sermaye tahsis edilmiştir. Bu miktar Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulunca beş katına kadar artırılabilir. Ödenmiş sermaye tutarı tahsis edilen sermaye tutarına ulaşıncaya kadar, elde edilen dönem sonu kârları ödenmiş sermayeye eklenir. Ödenmiş sermaye tutarı tahsis edilen sermaye tutarına ulaştıktan sonra elde edilen kârlar, hesap dönemini izleyen Nisan ayının sonuna kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimi hesabına yatırılır. Döner sermaye işletmelerinin yönetimi, faaliyet alanları, işleyişi, sermaye

kaynakları, idari ve mali işlemleri ile gelirlerine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının da görüşü alındıktan sonra yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir. Bakanlıkça gerekli görüldüğü takdirde, Devlet konukevinin kullanma ve işletme görev, yetki ve sorumluluğu, ihtisas alanları da göz önünde tutularak kısmen resmi veya özel diğer kuruluşlara devredilebilir."

hükmü yer almaktadır. Ayrıca yine 6004 sayılı Kanun'un "Yönetmelikler ve teşkilata ilişkin geçiş süreci" başlıklı geçici 1'inci maddesinde;

"Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde Bakanlık tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulur. Bu yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur."

hükmü yer almaktadır.

Söz konusu hükümlere göre, Döner Sermaye İşletmesine 500.000 Türk Lirası sermaye tahsis edildiği, bu sermayenin de İşletmenin kendi kaynaklarından karşılanacağı belirtilmiştir. Bu miktar, Maliye Bakanlığı'nın uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulunca beş katına kadar artırılabilir. Ancak, 2011 yılında genel ödenekten tahsis edilen 500.000 Türk Lirası ödenek ile Kanunda 500.000 Türk Lirası ile sınırlandırılmış kayıtlı sermaye tutarı, Bakanlar Kurulu Kararı olmaksızın 842.000 Türk Lirasına yükseltilmiştir. Bu nedenle, Döner Sermaye İşletmesine 500.000 Türk Lirası sermaye tahsis edilmesine ve bu sermayenin de İşletmenin kendi kaynaklarından karşılanması öngörülmesine rağmen, Bakanlık bütçesinden aktarılan ödenekle Maliye Bakanlığının uygun görüşü ve Bakanlar Kurulu Kararı olmaksızın tahsisli sermayenin artırılmasının yasal dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilmektedir.

Bununla beraber, 6004 sayılı Kanunda Döner Sermaye İşletmesine Bakanlık bütçesinden sermaye tahsis edileceğine dair de herhangi bir hüküm yer almamaktadır. *"Döner Sermaye İşletmelerinin sermaye ihtiyacı Genel Bütçeye konulacak ödeneklerle karşılanır."* hükmü 4009 sayılı Dışişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki mülga Kanunda yer almaktadır. Bu haliyle, 6004 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 13.08.2010 tarihinden itibaren, Döner Sermaye İşletmesine yapılan sermaye tahsisi mevzuata uygun değildir.

Ayrıca, her yıl Bakanlık bütçesine tefrik edilen ödeneklerin Döner Sermaye İşletmesine aktarılmak suretiyle İşletmenin finanse edilmesinin yasal zemininin olmadığı

değerlendirilmektedir. 6004 sayılı Kanunun 20'nci maddesinin 8'nci fıkrasında, Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesi'ne dair düzenlemeler yapılmış ve fakat ödenek aktarmasına izin veren herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Bu haliyle, 6004 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 13.08.2010 tarihinden itibaren, Döner Sermaye İşletmesine yapılan ödenek aktarımları mevzuata uygun değildir.

Bu husus 2015 yılı denetim raporunda konu edilmiş ancak bir ilerleme sağlanamamıştır ve hatalı uygulama 2016 yılında da devam etmiştir.

Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesi'ne bütçeden ödenek aktarabilmek için 6004 sayılı Kanunda düzenleme yapılmasına ve tahsis edilmiş sermaye tutarının üzerindeki sermayenin ödenmiş sermayeye eklenebilmesi için de Bakanlar Kurulu Kararına ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Ankara Palas Devlet Konukevleri Döner Sermaye İşletmesi'nin karşı karşıya olduğu mevcut mali zorluklarının aşılması amacıyla İşletme'nin Bakanlık kanalıyla hazine yardımı almasına imkan tanıyacak şekilde 6004 sayılı Teşkilat Kanunu'nun 20 nci maddesinin 8 nci fıkrasının tadil edilmesi, Ankara Palas'ın kestiği her fatura tutarı üzerinden genel bütçeye ödemek zorunda olduğu % 15 oranındaki kâr payının Maliye Bakanı'na tanınan yetki çerçevesinde % 1'e düşürülmesi ve İşletmenin 500.000 Türk Lirası tutarındaki tahsisli sermayesinin beş katına kadar artırılması taleplerinin 30 Eylül 2016 tarihli yazı ile Maliye Bakanlığı'na iletildiği,

Maliye Bakanlığı'ndan alınan 19 Aralık 2016 tarihli cevabi yazıda, Ankara Palas'ın genel bütçeye ödemek zorunda olduğu % 15 oranındaki kâr payının % 1'e düşürülmesi ve İşletmenin 500.000 Türk Lirası tutarındaki tahsisli sermayesinin beş katına kadar artırılmasına ilişkin taleplerine olumlu yaklaşımakla birlikte, Ankara Palas'a Bakanlık kanalıyla hazine yardımı aktarılmasının "mali mevzuata ve döner sermaye anlayışına uygun düşmeyeceği ve diğer döner sermayeli kuruluşlara örnek teşkil edebileceği" yönünde yanıt verildiği; bunun üzerine Ankara Palas'ın kendine özgü yapısının ayrıntılı şekilde izah edilmek suretiyle 9 Şubat 2017 tarihli yazıyla Maliye Bakanlığı'nın tekrar değerlendirmesine sunulduğu,

Bahse konu hususların bir an evvel çözüme kavuşturulmasını teminen gerekli adımların atılması yönündeki taleplerinin 26 Ocak 2017 tarihli yazı ile Maliye Bakanlığı'nın dikkatine getirildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak konu ile ilgili bulgu ve önerimizde Bakanlık ile mutabık olunduğu değerlendirilmektedir.

6004 sayılı Kanun'da Döner Sermaye İşletmesine Bakanlık bütçesinden ödenek aktarılmasına izin veren herhangi bir hüküm bulunmaması nedeniyle, 6004 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 13.08.2010 tarihinden itibaren Döner Sermaye İşletmesine yapılan ödenek aktarımları mevzuata uygun değildir.

Bahse konu hususların çözüme kavuşturulmasını teminen Bakanlık tarafından Maliye Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunulduğu bildirilmişse de, 2015 yılı Sayıştay Denetim Raporunda konu edilmiş olmasına rağmen bir ilerleme sağlanamamış ve hatalı uygulama 2016 yılında da devam etmiştir.

Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesi'ne Bakanlık bütçesinden ödenek aktarabilmek için 6004 sayılı Kanun'da düzenleme yapılması ve tahsis edilmiş sermaye tutarının üzerindeki sermayenin ödenmiş sermayeye eklenebilmesi için de Bakanlar Kurulu Kararı gerekmektedir.

BULGU 3: Konsolosluk İşlemlerinde Uygulanacak Harç Tarife Bedellerinin Küsurlarının Tama İbلاغ Edilmesi

Konsolosluklar tarafından tahsil edilecek harç tarife bedellerinin mahalli para cinsinden belirlenmesinde; küsuratlı kısımların, 492 sayılı Harçlar Kanunu ve diğer yasal düzenlemeler ile herhangi bir yetki verilmediği halde "verginin yasallığı" ilkesine aykırı olarak yukarıya doğru tama ibلاغ edilerek belirlendiği ve uygulandığı tespit edilmiştir.

Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğünün yazısı ile Büyükelçilik Konsolosluk Şubeleri, ve Başkonsolosluklardan, yapacakları işlemlerde döviz cinsinden alınacak harç tarife bedellerini mahalli para cinsinden hesaplanmasına esas döviz kuru ve emsal katsayılarını dikkate alarak belirlemeleri istenmiştir. Belirlenen harç tarifeleri, Büyükelçilik Konsolosluk Şubeleri ve Başkonsolosluklar tarafından Merkez Saymanlık Müdürlüğüne bildirilmiş ve söz konusu tarife bedelleri 01.01.2016 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanmıştır. Harç tarife bedellerinin mahalli para cinsinden hesaplanması sırasında ortaya çıkan küsuratlı kısmı(ondalık kesirlerinin), ufak veya madeni para azlığı veya yokluğu, işlemlerin hızlandırılması ve benzeri nedenlerle Büyükelçilik Konsolosluk Şubeleri ve

Başkonsolosluklar tarafından yukarıya doğru tama iblağ edilerek belirlenmiş ve uygulamaya konulmuştur.

492 sayılı Harçlar Kanununun 79 uncu maddesi ile yabancı para ile tahsil edilecek harçların hesabının ne şekilde yapılacağı belirlenmiştir. Buna göre konsolosluk harçları ile Türkiye Cumhuriyeti Muvazzaf ve Fahri Konsolosluklarının yaptıkları her türlü işlemlere ait harçlar Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek döviz kurlarına göre ve bu işlemlerle ilgili tarifelere ayrı ayrı veya birlikte emsal uygulanmak suretiyle hesap edilerek tespit edilecektir. 2016 yılı için söz konusu belirleme 31.12.2015 tarih ve 29579 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan 76 Seri Nolu Harçlar Kanunu Genel Tebliği ile yapılmıştır. Bununla beraber yabancı para ile tespit ve tahsil edilecek harç tarife bedellerinin hesaplanmasında ortaya çıkacak ve tahsilât sırasında dikkate alınmayacak küsuratlara ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Emsal katsayı ve döviz kuru uygulanması sonucunda ortaya çıkacak tarife bedellerinin küsuratlarının konsolosluk işlemlerinin yapılmasını zorlaştıracığı hususu açıktır. Ancak, söz konusu küsuratları tama iblağ etme (aşağıya ya da yukarıya doğru) uygulamasının da yasal bir zemine kavuşturulması gerekmektedir. Fiili durumda olduğu gibi tama iblağ etme yetki ve sorumluluğunun, Büyükelçilik Konsolosluk Şubeleri, Başkonsolosluklar ve Fahri Konsoloslukların uhdesinde bırakılmış olması kanunun açıkça tanımadığı bir yetkinin adı geçen birimler eliyle kullanılması anlamına gelmekte olup kanuni dayanaktan yoksundur.

Anayasanın 73 üncü maddesi, "*Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir, kaldırılır*" şeklindeki verginin yasallığı ilkesi gereğince vergi, resim, harç ve benzeri yükümlülüklerin yasayla düzenlenmesi zorunluluğunu öngörmektedir. Tarife bedellerinin herhangi bir yasal dayanak olmadan ve değişiklik anlamına gelebilecek şekilde yukarı doğru tama iblağ edilmesi verginin yasallığı ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Bu husus 2013, 2014 ve 2015 yılı denetim raporlarında konu edilmiş ancak bir ilerleme sağlanamamış ve hatalı uygulama 2016 yılında da devam etmiştir. Konunun çözüme kavuşturulmasını sağlamak bakımından, Maliye Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunulması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Konsolosluklar tarafından yürütülen işlemlere ilişkin olarak, 492 sayılı Harçlar Kanunu gereğince tahsil edilecek harç tarife bedellerinin mahalli para cinsinden belirlenmesinde ortaya çıkan küsuratlı tutarların, uygulama ve işlem kolaylığı

sağlanması ve konsolosluk hizmetlerinde aksaklık yaşanmaması bakımından yıllardır tama iblağ edilerek uygulanı geldiği, ancak mahalli şartlar nedeniyle (ülkemizdeki 1 kuruş uygulamasında olduğu gibi) bir çok ülkede zorunlu olarak yürütölen bu uygulamaya ilişkin olarak yasal bir yetkinin bulunmadığı hususu gerek Maliye Bakanlığı Müfettişlerince gerek Sayıştay Başkanlığı Denetçileri tarafından eleştiri konusu yapılması üzerine, konunun kalıcı ve yasal zemine kavuşturulması için Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı) nezdinde, Maliye Bakanlığınca gerekli yasal düzenleme sürecinin başlatılması zımınında gerçekleştirilen müteaddit yazılı ve sözlü girişimlere rağmen bu güne kadar bir sonuç alınamadığı,

2016 yılı Denetim Raporuna istinaden Maliye Bakanlığınca gerekli yasal düzenleme sürecinin başlatılması yönündeki talebin 27.04.2017 tarih ve 12317372 sayılı yazı ile yeniden Maliye Bakanlığına iletilmiş olup düzenleme yapılması beklendiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak konu ile ilgili bulgu ve önerilerimizde Bakanlık ile mutabık olunduğu değerlendirilmektedir.

Bu husus 2013, 2014 ve 2015 yılı denetim raporlarında konu edilmiş ancak bir ilerleme sağlanamamış ve hatalı uygulama 2016 yılında da devam etmiştir. Konunun çözüme kavuşturulmasını sağlamak bakımından, İdarenin Maliye Bakanlığı nezdinde yaptığı girişimler takip edilecektir.

BULGU 4: Yabancı Para Cinsinden Tahsil Edilecek Değerli Kâğıt Bedellerinin Hesaplanmasına Dair Yasal Boşluk Bulunması

Konsolosluklar tarafından tahsil edilecek Değerli Kâğıt bedellerinin mahalli para cinsinden hesaplanmasına esas emsal katsayılar ve uygulanacak döviz kurunun belirlenmediği ve uygulamaya yön verecek şekilde başka yasal bir düzenlemeye de atıfta bulunulmadığı görölmüştür.

210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununun 1'inci Maddesi ile bu Kanunun kapsamına giren veya diğer kanunlarla kapsama alınacak olan değerli kâğıtların basımı, dağıtımı ve bedellerinin tahsili ile ilgili usul ve esasları ve bu kâğıtların bedellerini tespiti Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

2016 yılı içinde uygulanacak olan değerli kâğıt bedelleri 25.12.2015 tarih ve 29573 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No:50

Değerli Kağıtlar) ile belirlenmiş ancak yabancı para ile tahsil edilecek değer kâğıt bedellerinin hesaplanmasına esas emsal katsayılar ve uygulanacak döviz kuru belirlenmemiş ve uygulamaya yön verecek şekilde başka yasal bir düzenlemeye de atıfta bulunulmamıştır. Ayrıca, yabancı para ile tahsil edilecek değerli kâğıt bedellerinin hesaplanmasında ortaya çıkacak ve tahsilat sırasında dikkate alınmayacak küsurlara ilişkin de herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Yabancı para ile tahsil edilecek değerli kâğıt bedellerinin hesaplanmasına esas döviz kuru belirlenmediğinden, hesaplamaların günlük döviz kuru alınarak yapılması gibi bir durum ortaya çıkmaktadır. Günlük döviz kuru alınmasının konsolosluk işlemlerinin yapılmasını zorlaştıracağı hususu açıktır. Uygulamada, mevzuatta herhangi bir hüküm olmamasına rağmen harçlar için belirlenmiş olan döviz kuru değerli kâğıtlar için de uygulanmakta ve emsal katsayı 1 olarak alınmaktadır.

Yabancı para ile tahsil edilecek değerli kâğıt bedellerinin harç tarifeleri için öngörölmüş olan döviz kuru alınarak hesaplanması sonucu ortaya çıkacak küsurlar da harç tarifelerinde olduğu gibi tama tamamlanmaktadır. Değerli kâğıt bedellerinin küsuratlı kısımlarının tama tamamlama yetki ve sorumluluğu, Büyükelçilik Konsolosluk Şubeleri ile Başkonsoloslukların uhdesinde bırakılmaktadır.

Anayasanın 73 üncü maddesi "*Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konular, değiştirilir, kaldırılır.*" düzenlemesini içermekte olup öğreti ve uygulamada verginin yasallığı ilkesi olarak adlandırılan bu ilke vergi, resim, harç ve benzeri kamusal erke dayalı bütün yükümlülüklerin yasayla düzenlenmesi zorunluluğunu öngörmektedir. Bu anlamda, tarife bedellerinin herhangi bir yasal dayanak olmadan sabit bir döviz kuruna tabi tutulması ve hesaplamalar sonucu ortaya çıkan küsurların yukarı doğru tama iblağ edilmesi "verginin yasallığı" ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Bu husus 2013, 2014 ve 2015 yılı denetim raporlarında konu edilmiş ancak bir ilerleme sağlanamamış ve hatalı uygulama 2016 yılında da devam etmiştir. Konunun çözüme kavuşturulmasını sağlamak bakımından, Maliye Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Konsolosluklar tarafından yürütülen işlemlere ilişkin olarak, 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanunu gereğince tahsil edilecek değerli kağıt bedellerinin mahalli para cinsinden hesaplanmasında uygulanacak döviz kuruna ilişkin yasal bir düzenleme olmaması nedeniyle harçlar için belirlenmiş olan döviz kurunun değerli kağıtlar için de uygulanması gerek Maliye Bakanlığı Müfettişlerince gerek Sayıştay Başkanlığı Denetçileri tarafından eleştiri konusu yapılması üzerine, konunun kalıcı ve yasal zemine kavuşturulması için Maliye Bakanlığı nezdinde, Maliye Bakanlığınca gerekli yasal düzenleme sürecinin başlatılması zımında gerçekleştirilen müteaddit yazılı ve sözlü girişimlerimize rağmen bu güne kadar bir sonuç alınamadığı,

2016 yılı Denetim Raporuna istinaden Maliye Bakanlığınca gerekli yasal düzenleme sürecinin başlatılması yönündeki talebin yeniden 27.04.2017 tarih ve 12317372 sayılı yazı ile Maliye Bakanlığına iletilmiş olup düzenleme yapılması beklendiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak konu ile ilgili bulgu ve önerilerimizde Bakanlık ile mutabık olduğu değerlendirilmektedir.

Bu anlamda, tarife bedellerinin herhangi bir yasal dayanak olmadan sabit bir döviz kuruna tabi tutulması ve hesaplamalar sonucu ortaya çıkan küsuratların yukarı doğru tama iblağ edilmesi “verginin yasallığı” ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Bu husus 2013, 2014 ve 2015 yılı denetim raporunda konu edilmiş, ancak bir ilerleme sağlanamamış ve hatalı uygulama 2016 yılında da devam etmiştir. Konunun çözüme kavuşturulmasını sağlamak bakımından, İdarenin Maliye Bakanlığı nezdinde yaptığı girişimler takip edilecektir.

BULGU 5: Yurtdışı Tedavi Giderlerinin Ödenmesinde Mevcut Mevzuatın Uygulamadaki Sorunları Gidermede Yetersiz Kalması

Yurtdışı temsilciliklerde görev ifa eden Bakanlık personeli ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin tedavi giderlerinin ödenmesinde, mevcut mevzuatın uygulamadaki sorunları gidermede yetersiz kaldığı görülmüştür.

Sağlık yardımları Sosyal Güvenlik Kurumunca (SGK) karşılanan genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yurt dışındaki tedavi işlemleri, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 66 ncı ve ek 4 üncü maddesi, Genel

Sağlık Sigortası Uygulamaları Yönetmelik'in 5 inci bölümü ile Sağlık Uygulama Tebliğ'in (SUT) 2.5 inci maddesi hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bu hükümlere göre, yurtdışında sağlanan sağlık hizmeti giderleri, öncelikle işveren tarafından ödendikten sonra tedavi belgelerine dayanılarak işverence SGK'dan talep edilmektedir. SGK tarafından karşılanacak tutar, yurtiçinde sözleşmeli sağlık hizmeti sunucularına tedavinin yapıldığı tarihte ödenen en yüksek tutarı geçemeyecektir. Bu tutarı aşan kısım, işveren tarafından karşılanacaktır. Kamu kurumlarınca bedeli ödenecek sağlık hizmetlerinin kapsamı, 5510 sayılı Kanun ve bu Kanuna istinaden yayımlanan yönetmelikler ve SUT'a göre SGK tarafından ödenen sağlık hizmetleri ile sınırlıdır.

Anılan mevzuata istinaden uygulamada, yurtdışı tedavi ödemelerine ait evraklar önce Bakanlık bünyesindeki Tedavi Şubesinde mevcut SUT hükümleri çerçevesinde incelenerek, kişi bazında tedavi bedellerinin ödenmesi mümkün olan kısmı tahakkuka bağlanmaktadır. Bu defa aynı tedavi evrakı 5510 sayılı Kanun' un 66 ıncı maddesi uyarınca Türkiye rayici ödemelerinin (SGK bütçesinden karşılanacak tutarların belirlenmesi işleminin) yapılabilmesini teminen SGK'ya gönderilmektedir. SGK tarafından aynı tedavi evrakı aynı amaca yönelik olarak tekrar incelendikten sonra rayiç bedel karşılıkları toplu ve tek bir tutar olarak Bakanlığın bütçesine gelir kaydedilmek üzere gönderilmektedir. Yurtdışı tedavi gideri karşılığı SGK tarafından ödenen bir yıllık rayiç bedel toplamı, tedavi bütçesinin yaklaşık yüzde % 5 veya 6' sına tekabül etmektedir. Geri kalan tedavi giderlerinin tamamı Bakanlık bütçesinden ödenmektedir.

Mevcut mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülen yurtdışı tedavi giderlerinin ödenmesinde, uygulamada aşağıda sayılan bazı sorunlarla karşılaşmaktadır:

A) SUT Kapsamında Yurtiçi Tedaviler İçin Öngörölmüş Olan Tedavi Usullerinin Aynı Şekilde Yurtdışında Uygulanmasının Mümkün Olmaması

Kamu kurumlarınca bedeli ödenecek sağlık hizmetlerinin kapsamı, 5510 sayılı Kanun ve bu Kanuna istinaden yayımlanan yönetmelikler ve SUT'a göre SGK tarafından ödenen sağlık hizmetleri ile sınırlıdır. Ancak ölkemizdeki sağlık uygulamalarına göre hazırlanmış olan SUT esasları, görev yapılan ölkelerin mevzuatlarıyla ve ölkelerdeki uygulamaları ile örtüşmemektedir. Temsilciliklerimizin bulunduğu ölkelerin sağlık mevzuatı, tedavi ve ilaç uygulamaları ile bu uygulamalara ait belge dokümantasyonunda ciddi farklılıklar

bulunmaktadır.

Örneğin, SUT'a göre bedeli ödenecek ilaçlar listesinde yer almayan bir ilacın bedelinin ödenmesi mümkün değildir. Fakat görev ifa edilen ülkenin sağlık mevzuatındaki ilaç uygulamalarındaki farklılıklar ve ilaç etkin madde vb sınıflandırmalarının ülkemizdeki ilaç sınıflandırmasıyla örtüşmemesinden kaynaklanan sebepler yüzünden bazı ilaç bedelleri ödenememektedir. Aynı şekilde, SUT'a göre ayaktan tedavilerde hastanın aynı sağlık kurumuna acil servis başvuruları hariç olmak üzere 10 gün içindeki aynı uzmanlık dalına başvurusu faturalandırılmaz iken görev ifa edilen ülkenin sağlık mevzuatında böyle bir hükmün bulunmaması tedavi giderinin ödenmesinde sıkıntı yaratmaktadır.

B) Bakanlık ve SGK arasında, Yurtdışı Tedavi Evrakının İncelenmesi ve Tedavi Giderlerinin Ödenmesi Süreçlerinde Eşgüdümü Mümkün Kılacak Bir Mekanizmanın Kurulmamış Olması

Bakanlıkça kişi bazında yapılan tedavi ödemelerinin rayiç bedel karşılıklarının Bakanlığın bütçesine gelir kaydedilmek üzere SGK tarafından topluca gönderilmesi nedeniyle, SGK'nın kişi bazında hangi sağlık hizmeti için ne miktarda rayiç bedel ödediği tespit edilememektedir. Bu durum, kişi bazında hangi sağlık hizmetlerinin karşılandığı hususunda SGK tarafından ayrıntılı bilgi verilememesi nedeniyle, tedavi yardımından faydalanan kişi tarafından ödenmesi gereken bazı sağlık hizmetlerinin Bakanlık tarafından karşılanabilmesine yol açmaktadır. Bu itibarla, yurtdışı tedavi evrakı üzerinde Bakanlık ve SGK tarafından aynı amaca yönelik inceleme yapılmakla birlikte her iki kurum farklı sonuçlar elde edilebilmektedir. Her iki kurum tarafından yapılan ödemelerin SUT hükümleri dahilinde uyumlu olup olmadığının tespitine yönelik çalışmalar, aralarında eşgüdümü sağlayacak bir mekanizmanın mevcut olmaması nedeniyle mümkün bulunmamaktadır.

C) Mevzuatta, Yurtdışı Tedavi Giderlerinin SGK'nın Karşılıdığı Türkiye Rayici Tutarını Aşan Kısmının Tamamının İşveren Tarafından Karşılanmasına İzin Verildiği Halde, Tedavi Giderlerinin Yukarı Doğru Kontrolsüz Artışını Önleyici Tedbirlerin Bulunmaması

Mevcut mevzuata göre, yurtdışında sağlanan sağlık hizmetlerinin SGK tarafından karşılanacak bedelleri, yurtiçinde sözleşmeli sağlık hizmeti sunucularına tedavinin yapıldığı tarihte ödenen en yüksek tutarı geçemeyecektir. Bu tutarı aşan kısım, işveren tarafından

karşılacaktır. Bu tür bir düzenleme, SGK tarafından karşılanacak bedeli aşan kısmın, üst tavan olmaksızın ilgili kurum tarafından ödenmesi sonucunu doğurduğu gibi aynı ülke için dahi benzer tedaviler için birbirinden çok farklı tedavi faturalarının ödenmesine yol açabilmektedir.

Yapılan incelemede, örneğin doğum giderlerinin karşılanmasında, aynı dış temsilcilikte farklı hastanelerin seçilmesi nedeniyle 6 kata varan fiyat farklarının oluştuğu görülmüştür. Mevzuatta, ülkeler bazında tedavi giderleri ile ilgili parasal üst limit konulması veya kişilerden yüzdelik bazda katılım payı alınması gibi tedavi giderlerinin yukarı doğru kontrolsüz artışını ortadan kaldırmaya yönelik önleyici tedbirlerin bulunmaması, Bakanlığın tedavi giderlerinin artışına sebep olmaktadır.

Yurtdışı tedavi uygulamalarıyla ilgili olarak ortaya çıkan eksikliklerin ancak ilgili mevzuatta değişiklikler yapılmak suretiyle düzeltilebileceği düşünülmektedir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na 23.07.2010 tarihinde eklenen Ek 4 üncü Maddesi 'Yurtdışı Tedavi Yönetmeliği'nin çıkarılmasına cevaz vermekte ve bu yönetmeliğin Maliye Bakanlığı'nın koordinatörlüğünde, Dışişleri Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından müştereken çıkarılması gerektiği hükmü yer almaktadır. Bununla birlikte, aradan geçen 6 yıllık süre zarfında ilgili kurumların bir araya gelmeleri suretiyle bir çalışma yürütmedikleri görülmüştür.

Bu husus 2015 yılı denetim raporunda konu edilmiş ancak bir ilerleme sağlanamamıştır. Mevcut mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülen yurtdışı tedavi giderlerinin ödenmesinde, uygulamada karşılaşılan yukarıda zikredilen sorunların giderilmesini teminen, gerekiyorsa Kanunda da değişiklikler yapılarak, yurtdışı tedavi yönetmeliğinin düzenlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Sayıştay Başkanlığı 2016 yılı Denetim Raporu'nda yer alan tespitlerin Bakanlıkça da paylaşıldığı,

Ülkemizdeki sağlık uygulamalarının esaslarını belirleyen ve aynı zamanda yurtdışı temsilciliklerimizde görevli genel sağlık sigortalıların (memur ve Türk uyruklu sözleşmeli personel) tedavi giderlerinin ödenmesinin yasal dayanağı olan mevzuatımız ile temsilciliklerimizin bulunduğu ülke mevzuatlarının farklılık arz etmesi nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözüme kavuşturulabilmesi amacıyla, "Yurtdışı Tedavi Yönetmeliği" nin Maliye

Bakanlığı'nın koordinatörlüğünde, ilgili kurumların katkılarıyla hazırlanarak hayata geçirilmesinin önem arz ettiği,

Bakanlık ve SGK arasında yurtdışı tedavi evrakının incelenmesi ve tedavi giderlerinin karşılanması sürecinde kurumlar arasında eşgüdümü sağlayacak bir mekanizmanın uygulamada istenen sonucu vermeyebileceği; eşgüdüm sağlanmış olsa dahi, yurtiçi sağlık uygulamalarına göre düzenlenmiş olan mevcut mevzuatın yetersizliği nedeniyle, kurumlar arasında mutlak bir uyum ve mutabakat sağlanmasının imkan dâhilinde görülmediği,

Bu itibarla, çıkarılacak yurtdışı tedavi yönetmeliğiyle birlikte, eşzamanlı olarak 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 66 ncı maddesinin yeniden düzenlenerek, SGK tarafından rayiç bedel ödenmesine ilişkin uygulamanın kaldırılması ve yurtdışı tedavi giderlerinin kurumların kendi bütçelerinden karşılanması imkânı getirilmesinin uygun olacağının değerlendirildiği,

Söz konusu mevzuat değişikliklerinin yapılmasını teminen ilgili kurumlar nezdinde girişimlerde bulunulduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak konu ile ilgili bulgu ve önerimizde Bakanlık ile mutabık olduğu değerlendirilmektedir.

Mevcut mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülen yurtdışı tedavi giderlerinin ödenmesinde, bulguda bahsedilen ve Bakanlık ile mutabık olunan sorunların giderilmesine yönelik düzenleme yapılmasına ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir. Bu husus 2015 yılı denetim raporunda da konu edilmiş ancak bir ilerleme sağlanamamıştır.

Gerekirse 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda da değişiklik yapılarak, Yurtdışı Tedavi Yönetmeliği'nin 5510 sayılı Kanun'un ek 4 üncü maddesine istinaden Maliye Bakanlığı'nın koordinatörlüğünde, Dışişleri Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından müştereken çıkarılması gerekmektedir.

BULGU 6: Alt İşveren Tarafından Çalıştırılan İşçilerin Muhtemel Kıdem Tazminatları Ödemeleri İçin Bakanlık Tarafından Karşılık Ayrılmaması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi

kapsamında alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin muhtemel kıdem tazminatları ödemeleri için Bakanlık tarafından karşılık ayrılmaması nedeniyle, 372.03 ve 472.03 nolu Taşeron İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesaplarının mali tablolarda yer almadığı görülmüştür.

10.09.2014 tarihli ve 6552 sayılı ‘İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun’un 8 inci maddesi ile 4857 sayılı İş Kanunu’nun 112 nci maddesine ekleme yapılarak, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatlarının ilgili kamu kurum ve kuruluşunca, mülga 1475 sayılı İş Kanunu’nun 14 ncü maddesi kapsamında ödeneceği hükmü getirilmiştir. Yine aynı kanunda yapılan değişiklikte, kıdem tazminatının ödeme süreci ve ilgili diğer usul ve esasların çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği bildirilmiştir. Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, 08.02.2015 tarih ve 29261 sayılı Resmi Gazete’de ‘Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Kapsamında İstihdam Edilen İşçilerin Kıdem Tazminatlarının Ödenmesi Hakkında Yönetmelik’ yayımlanmıştır. Bu itibarla 6552 sayılı Kanun’un yürürlüğe girdiği 10.09.2014 tarihinden itibaren, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından üstlenilecektir. Bu nedenle alt işveren tarafından çalıştırılan işçi istihdam eden kamu kurum ve kuruluşları muhtemel kıdem tazminatı ödemeleri için karşılık ayırmak zorundadırlar.

Alt işveren tarafından çalıştırılan işçi istihdam eden kamu kurum ve kuruluşlarının, muhtemel kıdem tazminatı ödemeleri için ayırdıkları karşılıkları 372 ve 472 nolu Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında izlemesi gerekmektedir. Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 291 nci maddesinde, 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının, ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı, 342 nci maddesinde ise 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının, ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmektedir. Ayrıca anılan Yönetmeliğin 292 ve 343 ncü maddelerinde de, 372 ve 472 nolu Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının niteliği ile hesabın işleyişine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

Bu çerçevede, kamu idareleri tarafından işçi statüsünde istihdam edilen personel için ayrılan kıdem tazminatları karşılıklarının izlenebilmesi amacıyla Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 20.05.2016 tarih ve 90192509-140.02-9430 sayılı yazısında, detaylı hesap planında,

372 ve 472.01 - Sürekli İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları,

372 ve 472.02 - Geçici İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları,

372.03 ve 472.03- Taşeron İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları,

yardımcı hesapları açılmıştır. Ayrıca yazıda, ayrılan kıdem tazminatı karşılıklarının nasıl muhasebeleştirileceğine ilişkin açıklamalara da yer verilmiştir.

Yapılan incelemede, Bakanlığın temizlik, güvenlik, konsolosluk çağrı merkezi, santral hizmetlerini, Kamu İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihaleleriyle yürüttüğü ve bu kapsamda alt işveren tarafından çalıştırılan işçileri istihdam ettiği halde muhtemel kıdem tazminatı ödemeleri için karşılık ayırmadığı, dolayısıyla 372.03 ve 472.03 nolu Taşeron İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesaplarının mali tablolarda yer almadığı görülmüştür.

Bu itibarla, alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin muhtemel kıdem tazminatları ödemeleri için Bakanlık tarafından karşılık ayrılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; 08.02.2016 tarih ve 29261 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan "Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Kapsamında İstihdam Edilen İşçilerin Kıdem Tazminatlarının Ödenmesi Hakkında Yönetmelik" hükümleri çerçevesinde, alt işveren tarafından çalıştırılmakta olan işçilerin muhtemel kıdem tazminatı ödemeleri için karşılık ayrılmasını teminen güncel tazminat tutarlarına ilişkin listelerin hazırlanarak Dışişleri Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü'ne (DSAY) gönderileceği ve gerekli kayıtların yapılmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak konu ile ilgili bulgu ve önerimizde Bakanlık ile mutabık olduğu değerlendirilmektedir.

Bu itibarla, alt işveren tarafından çalıştırılan işçi istihdam eden Bakanlığın muhtemel kıdem tazminatı ödemeleri için ayırdıkları karşılıkları 372.03 ve 472.03 nolu Taşeron İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesaplarında izlemesi gerekmektedir.

8. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

Kısmı Kodu : 11.0		Adı : DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI		Yılı : 2016	
Aktif Hesaplar		Pasif Hesaplar		N Yılı 2016	
1 DÖNEN VARLIKLAR		3 KISA VADELİ YABANCI KAYITLILAR		N Yılı 2016	
619.397.137,13		126.564.396,93			
10 HAZİR DEĞERLER		32 FAALİYET BORÇLARI			
211.660.316,51		24.119.121,80			
102 EKAMA HESABI		320 BÜTÇE EKAMETLERİ HESABI		24.014.307,21	
1.398.970,48		323 KAMU İKİLEME VE TAHSİSİLERİ HESABI		104.814,59	
105 DÖNÜZ HESABI		324 KAMU İKİLEME VE TAHSİSİLERİ HESABI		96.701.442,20	
120.082,06		330 ALINAN DEĞERLEME VE FAİZLERİ HESABI		63.000,76	
106 DÖNÜZ GÖNDEME EKİLEME HESABI (-)		333 EKAMETLERİ HESABI		96.030.053,44	
407 EĞİTİM VE KONSOLİDASYON DEĞERLERİ HESABI		36 ÖĞERECER ÖĞER YÖKÜMLÜĞLER		57.143.832,93	
210.140.689,48		361 ÖĞERECER SİYASAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI		5.709.280,89	
12 FAALİYET ALACAKLARI		362 TÜZEL VE FİZİKSEL KİŞİLERİN ALDIĞI DEĞERLERİ HESABI		4.571,24	
19.140,37		4 UZUN VADELİ YABANCI KAYITLILAR		5.663.991,00	
1202 BELĐYERĐĐ ALACAKLARI HESABI		47 BORÇ VE ÖĞER KARŐIŐLILIKLARI		5.663.991,00	
222.793,02		470 KAMU İKİLEME VE TAHSİSİLERİ HESABI		5.663.991,00	
13 KAMU ALACAKLARI		5 ÖZ KAYITLILAR		19.915.301.492,98	
5.999,24		50 NET DEĞER		2.339.810.890,87	
132 KAMU İKİLEME VE TAHSİSİLERİ ALACAKLARI HESABI		500 NET ÖĞER HESABI		2.339.810.890,87	
137 TAHSİS VE İKİLEME ALACAKLARI HESABI		51 ÖĞER HAREKETLERİ		3.979.927.393,04	
278.703,78		510 ÖĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI		3.979.927.393,04	
14 ÖĞER ALACAKLARI		57 GECİŐS YILLAR OLUNUZ FAALİYET SONUÇLARI		34.533.931,75	
2.077.876,53		570 GECİŐS YILLAR OLUNUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI		34.533.931,75	
140 KİŞİLERE ÖĐENİLMİŐ ALACAKLARI HESABI		58 GECİŐS YILLAR OLUNUZ FAALİYET SONUÇLARI		-2.991.702.223,49	
2.077.876,53		580 GECİŐS YILLAR OLUNUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI		-2.991.702.223,49	
15 STOKLAR		59 DÖNEN FAALİYET SONUÇLARI		-1.838.688.325,29	
34.899.471,69		590 DÖNEN OLUNUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-1.838.688.325,29	
150 KİŞİLERE ÖĐENİLMİŐ STOKLAR HESABI		6 PASİF HESAPLAR		2.047.929.820,91	
34.899.471,69		60 NET DEĞER		2.047.929.820,91	
16 ÖN ÖĞERLER		600 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
370.891.740,04		601 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
160 BÜTÇE ÖĞENİMLERİ VE ÖĞERLERİ HESABI		61 ÖĞER HAREKETLERİ		3.979.927.393,04	
41.923.119,21		610 ÖĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI		3.979.927.393,04	
160 HAKSIZ DÖNEME KATILIM ALIMININ VE ÖĞERLERİ HESABI		62 KAMU İKİLEME VE TAHSİSİLERİ HESABI		96.701.442,20	
326.968.620,83		620 KAMU İKİLEME VE TAHSİSİLERİ HESABI		96.701.442,20	
2 DURAN VARLIKLAR		63 DÖNEN OLUNUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-1.838.688.325,29	
1.427.932.883,78		630 DÖNEN OLUNUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-1.838.688.325,29	
24 MALİ DURAN VARLIKLAR		64 PASİF HESAPLAR		2.047.929.820,91	
842.065,48		640 NET DEĞER		2.047.929.820,91	
240 DÖNEN SERMAYELERİN ALIMLARI VE YATIRIM SERMAYELERİ HESABI		6400 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
842.065,48		6401 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		65 GECİŐS YILLAR OLUNUZ FAALİYET SONUÇLARI		-2.991.702.223,49	
1.426.960.270,82		650 GECİŐS YILLAR OLUNUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI		-2.991.702.223,49	
250 RAĞİZE HESAPLARI HESABI		66 DÖNEN FAALİYET SONUÇLARI		-1.838.688.325,29	
250.634.619,71		660 DÖNEN OLUNUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-1.838.688.325,29	
2502 DÖNÜZ HESABI		6600 DÖNEN OLUNUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-1.838.688.325,29	
592.023.946,63		6601 DÖNEN OLUNUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-1.838.688.325,29	
2503 TEĞS. YAKINIK VE ÖĞELERİ HESABI		67 PASİF HESAPLAR		2.047.929.820,91	
254 YATIRIM HESABI		670 NET DEĞER		2.047.929.820,91	
176.090.605,55		6700 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
2504 DEĐERLEŐİŐLER HESABI		6701 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
441.474.232,42		6702 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
2505 BİRİKİŐS AKTİŐSÜ HESABI (-)		6703 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
441.474.232,42		6704 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
2506 BİRİKİŐS AKTİŐSÜ HESABI (-)		6705 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
675.799.373,34		6706 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
2507 YATIRIMLA ÖĐENİLMİŐ VARLIKLAR HESABI		6707 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
0,00		6708 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		6709 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
0,00		6710 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
260 HAKLAR HESABI		6711 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
29.373.178,44		6712 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
260 BİRİKİŐS AKTİŐSÜ HESABI (-)		6713 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
-29.373.178,44		6714 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
29 ÖĞER DURAN VARLIKLAR		6715 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
130.557,47		6716 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
290 ELĐEN ÖĐERLEŐİŐLER VE MADDİ DURAN VARLIKLAR		6717 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
710.000.000,00		6718 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
290 BİRİKİŐS AKTİŐSÜ HESABI (-)		6719 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
-70.000.146,13		6720 NET ÖĞER HESABI		2.047.929.820,91	
AKTİF TOPLAMI		PASİF TOPLAMI		2.047.929.820,91	
2.047.929.820,91		2.047.929.820,91		2.047.929.820,91	

Bilgiye DönüŐen :

Sayfa 11/2

01/05/2017 13:38

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 110	Adı : DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	Yılı : 2016
906 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN KULLANILACAK ÖDEMELER H	326.936.620,00	
907 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN ÖDEMELER HESABI	326.936.620,00	
910 ALINAN TEMİNAT MERTUPLARI HESABI	3.849.355,28	
911 ALINAN TEMİNAT MERTUPLARI EMANETLERİ HESABI	3.849.355,28	
920 GİDER TAHHÜTLERİ HESABI	31.947.680,95	
921 GİDER TAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	31.947.680,95	
948 BAŞKA BİRLİMLER ADINA ZİHEN ALACAKLAR HESABI	1.289.811,42	
949 BAŞKA BİRLİMLER ADINA ZİHEN ALACAK EMANETLERİ HES	1.289.811,42	
998 DİĞER KAZIM HESAPLAR HESABI	18.589.639,85	
999 DİĞER KAZIM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	18.589.639,85	

Adem YÜCEL
Daire Başkanı
MİDDB

Sayfa 2/2

03/03/2017 13:28

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 11.0 Adı : DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI

Yılı : 2016

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carı Yılı (M)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carı Yılı (M)
630	GİDERLER HESABI	2.871.398.690,62	600	GELİRLER HESABI	1.034.730.365,33
630 01	Personel Giderleri	896.610.288,70	600 01	Vergi Gelirleri	561.689.931,01
630 01 01	Memurlar	561.961.135,41	600 01 01	Geñir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	64.865.691,86
630 01 02	Sözleşmeli Personel	309.447.927,93	600 01 02	Müküyyet Üzerinden Alınan Vergiler	0,00
630 01 03	İşçiler	4.060.286,38	600 01 03	Danışık Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	16.681.433,43
630 01 04	Geçici Personel	787.741,65	600 01 05	Danışık Vergisi	6.377.069,06
630 01 05	Diğeri Personel	373.197,13	600 01 06	Harçlar	473.765.736,66
630 02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	801.048.326,38	600 03	Teşebbüs ve Müküyyet Gelirleri	39.064.660,33
630 02 01	Memurlar	301.444.413,32	600 03 01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	34.640.106,56
630 02 02	Sözleşmeli Personel	491.92.612,42	600 03 06	Kira Gelirleri	4.424.329,09
630 02 03	İşçiler	711.072,35	600 03 09	Diğeri Teşebbüs ve Müküyyet Gelirleri	216,88
630 02 99	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri, Geçikme Cezası ve Zamları	230,29	600 04	Alınan Bağış ve Yardımlarla Özel Gelirler	40.917.953,18
630 03	Mal ve Hizmet Alınım Giderleri	803.735.244,52	600 04 04	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	17.223.548,03
630 03 02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alınım	36.505.373,17	600 04 06	Özel Gelirler	23.594.406,16
630 03 03	Yatırımlar	70.306.294,11	600 05	Diğeri Gelirler	391.662.551,55
630 03 04	Geçer Giderleri	53.225.966,90	600 05 01	Faiz Gelirleri	221.576,79
630 03 05	Hizmet Alınım	236.531.072,35	600 05 02	Kıyı ve Kurumlardan Alınan Paylar	199.691,89
630 03 06	Temsil ve Tanıtım Giderleri	376.101.900,78	600 05 03	Para Cezaları	3.375.273,89
630 03 07	Mankul Mal, Gayrimenkul Hak Alım, Bakım ve Onarım	8.713.671,46	600 05 09	Diğeri Çeşitli Gelirler	387.775.993,98
630 03 08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	6.735.448,21	600 11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	1.146.298,37
630 03 09	Tedari ve Cezaya Giderleri	16.616.577,54	600 11 99	Diğeri Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	1.146.298,37
630 05	Carı Transferler	795.231.807,99	600 25	Kamula Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıkların Gelirleri	449.000,69
630 05 02	Hazine Yardımları	660.000,00	600 25 01	Genel Bütçe Karşılıklı Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıkların Gelirleri	449.000,69
630 05 03	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	3.940.000,00			
630 05 04	Hane Halkına Yapılan Transferler	91.312,38			
630 05 06	Yurtdışına Yapılan Transferler	790.550.495,60			
630 11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	828.383,37			
630 11 99	Diğeri Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	828.383,37			
630 12	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Gelirler	6.319.126,07			
630 12 01	Vergi Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kaynaklanan	6.188.283,19			
630 12 03	Teşebbüs ve Müküyyet Gelirlerinin Ret ve İadesinde	89.037,52			
630 12 04	Alınan Bağış ve Yardımlarla Özel Gelirlerin Ret	838,43			
NET GELİR TOPLAMI :		1.034.730.365,33			

03/03/2017 13:27

Sayfa 1 / 3

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 1110 Adı : DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI

Yılı : 2016

Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)
630 12 05	Diğer Gelirleri Reti ve İadesinden Kaynaklanan Gid	40.566,53			
630 13	Amortisman Giderleri	129.883.913,96			
630 13 01	Maddi Duran Varlıklardan Amortisman Giderleri	124.754.631,04			
630 13 02	Maddi Olmayan Duran Varlıklardan Amortisman Giderleri	4.961.022,97			
630 13 03	Diğer Duran Varlıklardan Amortisman Giderleri	138.258,95			
630 14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	21.525.561,16			
630 14 01	Kiratsıya Malzemeleri	7.863.250,61			
630 14 02	Beslenme Gıda Amaçlı ve Mutafaka Kullanılan Tüketim Malzeme	169.902,41			
630 14 03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	142.234,23			
630 14 04	Yakıtlar, Yakıt Kalkıları ve Kalkı Vakıflar	2.310.700,06			
630 14 05	Temizleme Ekipmanları	2.109.266,50			
630 14 06	Giyecek, Menşel ve Tüneliye Malzemeleri	264.490,55			
630 14 07	Yıyacak	461.878,36			
630 14 08	İpecek	2.351.285,26			
630 14 09	Canlı Hayvanlar	240,41			
630 14 10	Ziraat Maddeleri	181.596,34			
630 14 11	Yeni	17.011,18			
630 14 12	Batım Oramı ve Üretim Malzemeleri	1.940.097,89			
630 14 13	Yerlek Parçalar	1.411.462,26			
630 14 14	Nakil Vasıtaları Lastikleri	1.233.260,66			
630 14 15	Değişim, Bağlı ve Sınırsız Amaçlı Yarımlar	43.026,02			
630 14 17	Basınçlı Ekipmanlar	24.375,73			
630 14 99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	941.084,69			
630 20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	539.994,59			
630 20 02	Kişilerden Alacaklardan Silinenler	539.994,59			
630 25	Kamu İdarelerine Olarak Dev Edilen Olmayan Varlıklardan Kayı Gid	449.000,69			
630 25 01	Genel Bütçe ve Kamu İdarelerine Dev Edilen Olmayan Var Kayı Gid	449.000,69			
630 30	Proje kapsamında yapılan Carı Giderler	113.427.060,20			
630 30 06	Proje kapsamında yapılan Carı Giderler	113.427.060,20			
630 99	Diğer Giderler	22.799.981,10			
630 99 99	Yükarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	22.799.981,10			

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 11.0		Adı : DIŐIŐLER BAKANLIĞI		Yılı : 2016	
Ekonomik Kodlar	GİDERİM TÜRÜ	Carı Yılı (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Carı Yılı (N)
GİDERİLER TOPLAMI : 2.871.398.690,62					

GİDERİLER TOPLAMI (A)	2.871.398.690,62				
GELİRLER TOPLAMI (B)	1.034.730.365,33				
İNDİRİM İADE/SKONTO TOPLAMI (C)	0,00				
		NET GELİR (D=B-C)	1.034.730.365,33		
				FAALİYET SONUÇU D-A	-1.836.668.325,29

Adem YÜCEL
Daire Başkanı
MİDİR

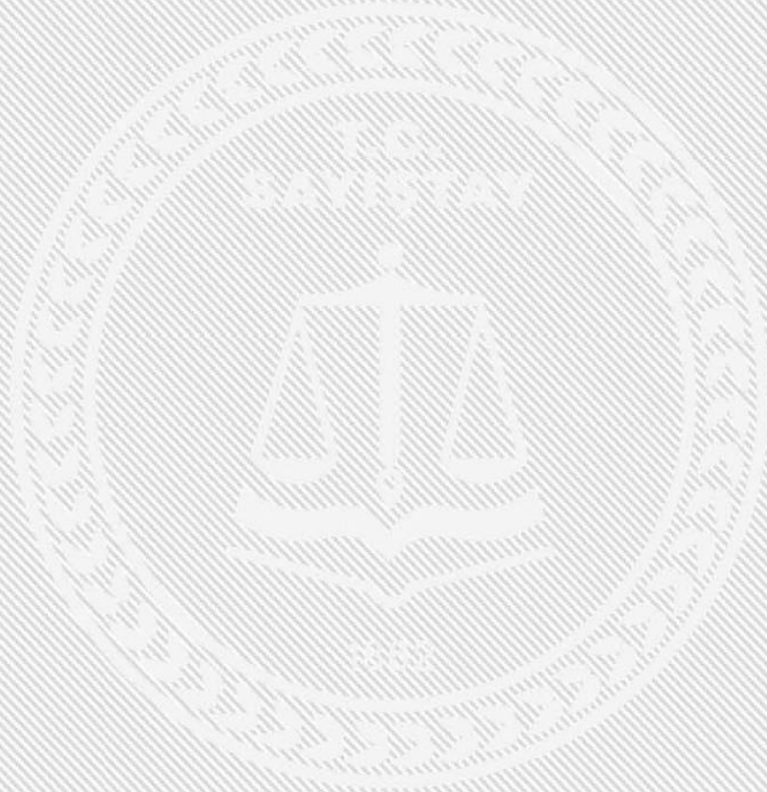
T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

**DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI ANKARA
PALAS DEVLET KONUKEVİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ**

2016 YILI

DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	39
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	40
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	40
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	40
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	42
6.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	43
7.	EKLER.....	53

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesi, iş ve işlemleri ile bütçesinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar bakımından Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir. Söz konusu Yönetmelik hükümleri gereğince bu işletmede Tekdüzen Hesap Planı ve Muhasebe Sistemi uygulanmaktadır.

İşletmenin muhasebe hizmetleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 16 ncı maddesi ile Devlet Konukevleri Döner Sermaye Yönetmeliğinin 10 uncu maddesi gereğince Maliye Bakanlığınca atanan muhasebe yetkilisi tarafından yürütülmektedir.

31.12.2016 tarihli bilançoya göre, İşletmenin aktif toplamı 183.342 TL'dir.

İşletmenin ödenmiş sermayesi 842.055 TL olmakla birlikte, geçmiş yıl zararlar toplamı 1.183.062 TL ve 2016 yılı dönem zararı 455.352 TL'dir.

İşletmenin 2016 yılı Gelir Tablosuna göre, toplam gelir 2.354.267 TL, toplam gider 2.809.619 TL'dir. İşletmeye 2016 yılında Bakanlık bütçesinden 650.000 TL ödenek aktarılmış olup, İşletmenin gelirleri arasında "Diğer Gelirler" hesabında yer almaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli,

- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Dışışleri Bakanlığı Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye işletmesinin 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesinin Sürdürülebilir Bir Mali Yapıya Kavuşamaması ve Alınan Tedbirlerin Yetersiz Kalması

Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesi'nin mali verileri değerlendirildiğinde, İşletmenin kendi gelirleri ile giderlerini finanse edemediği, genel bütçeden ödenek aktarıldığı halde düzenli olarak zarar ettiği ve dolayısıyla mali yapısının sürdürülebilir olmadığı tespit edilmiştir.

Döner sermaye işletmesine 2012, 2013, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla 250.000, 300.000, 400.000, 550.000 ve 650.000 TL olmak üzere toplam 2.150.000 TL Bakanlık bütçesinden ödenek aktarılmıştır. Bakanlık bütçesinden yapılan desteğe rağmen, Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesi 2012, 2013, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla, 5.924, 289.683, 121.744, 311.554 ve 455.352 TL zarar etmiştir. İşletmenin bilançosunda görünen toplam geçmiş yıllar zararı 1.183.062 TL'dir.

Zararın oluşmasında önemli bir faktör olarak, genel bütçeye İşletmenin gayrisafi hasılatından elde edilen tutarın %15'i oranındaki hazine payı olarak aktarılan 1.343.833 TL'lik tutar dikkat çekicidir. Döner Sermaye İşletmesi bir taraftan Bakanlık bütçesinden ödenek alarak giderlerini finanse etmeye çalışmakta, diğer taraftan elde ettiği hasılatın %15'ini tekrar genel bütçeye hazine payı olarak aktarmaktadır. Hazine payı oranının düşürülerek işletmeye yapmış olduğu finansman baskısını hafifletmek amacı ile Dışişleri Bakanlığı yetkilileri ile Maliye Bakanlığı temsilcileri arasında yürütülen temaslarda ilerleme sağlanamamış hazine payı oranı 2016 yılı için aynı oranda kalmıştır.

İşletmenin devamlı bir şekilde zarar etmekten kurtulmasının yolu, gelirlerinin artırılması ve buna karşın giderlerinin azalması yolu ile gider ve gelir arasında anlamlı bir dengenin kurulmasına bağlıdır.

İşletmenin otelcilik gelirleri, konaklama gelirleri hariç tutulduğunda, işletmenin nerede ise gelirinin tamamını oluşturmaktadır. Otelcilik gelirleri ise yıllar itibarı ile sabit kalmıştır ya da önemli ölçüde artırılamamıştır. İşletme, gelirlerini hizmet vermiş olduğu hedef kitle olan kamu ve kamu dışı gerçek ve tüzel kişilerden sağlamaktadır. Kamu kurumlarına sağlanan

hizmetler içerisinde başlıca hizmet alıcısı Dışişleri Bakanlığı'dır. Bakanlığa sağlanan bu hizmetin tutarı, ancak sunulan hizmete Bakanlığın duymuş olduğu ihtiyaç kadar artmakta ya da sabit kalmaktadır. Bu açıdan işletmenin Bakanlığa sunmuş olduğu hizmetten elde edebileceği gelir doğal sınırına ulaşmıştır. İşletmenin diğer kamu kurumlarına ve özel kişilere hizmet sunma potansiyelini artırmadan gelirlerini artırmasının mümkün bulunmadığı düşünülmektedir.

İşletmenin diğer bir gelir grubu konaklama gelirleridir. Bu gelir grubu işletmenin mevcut konaklama potansiyeline göre çok önemsiz kalmaktadır. İşletme 2016 yılı içerisinde konaklama geliri olarak sadece 13.911 TL gelir elde etmiştir ve bu tutar zaten düşük olan 2015 yılı konaklama gelirinin 1/3'ü kadardır. Bu tutar işletmenin mevcut konaklama kapasitesi dikkate alındığında çok düşük kalmaktadır. İşletmenin mevcut kapasitesi kullanılarak konaklama gelirlerinin artırılması durumunda gelir kalemlerinde artışa yol açarak işletmenin mali yapısının güçlendirebileceği düşünülmektedir.

İşletmenin en önemli gider kalemi mal ve hizmet alımı giderinden sonra gelmek üzere personel giderleridir. 2015 yılının Nisan ayından itibaren işletmenin personel giderlerini artıracak şekilde işletmeye hizmet alımı yöntemi ile personel alınmış ve bu yöntem 2016 yılında da devam edilmiştir. Bu tür bir hizmet alımı işletmenin mevcut gelirlerinde 2015 yılında ve 2016 yılında belirgin bir artış sağlamadığı gibi 2014 yılı için 211.000 TL olan zarar miktarını 2015 yılında 311.000 TL ve 2016 yılında ise 455.000 TL'ye çıkarmıştır. Anılan hizmet alımı tutarı tek başına işletme zararında 2016 yılı içinde 188.000 TL tutarında bir paya sahiptir.

İşletmenin 2015 yılı bilançosunun aktifinde dönen varlıklar tutarı olarak 237.689 TL yer alır iken 2016 yılında % 33'lük azalışla dönen varlıklar tutarı 159.657 TL'ye inmiştir. 2015 yılında bilançonun pasifinde kısa vadeli yabancı kaynak tutarı olarak 612.080 TL yer alır iken bu tutar 2016 yılında % 60 oranında bir artışla 979.701 TL'ye yükselmiştir. Özetle işletmenin varlıklarında bariz bir azalış gerçekleşirken, zaten yüksek olan borçluluk düzeyinde çarpıcı bir artış olması işletmenin sürekliliğini tehlikeye atan bir durumdur.

İşletmede görev yapan aşçı, garson gibi personelin önceki yıllarda sık sık yurt dışında yurt dışı temsilciliklerinin ihtiyacı için geçici görevle gönderilmesi uygulamasına 2016 yılında son verilmiştir. Bu durum işletmenin işçilik gideri olarak maliyet üstlendiği

personelden yararlanmak suretiyle işletme gelirlerine katkı sağlanmaya çalışılması yönünde olumlu bir gelişmedir.

İşletmenin gelecekte karşılaşılabileceği giderler açısından risk oluşturan bir durumda, İşletmede geçmiş yıllarda hizmet etmiş bulunan sözleşmeli personelden başka kurumlara geçmiş olan personelin emekli olması durumunda yaşanmaktadır. Emekli olan bu tür personel ilgili kanun gereği talep edebileceği iş sonu tazminatının İşletmede geçen süresine ilişkin tutarı işletmeden talep etme hakkına sahiptir. Geçmiş dönemlere ilişkin bu tazminatla ilgili olarak gelecekteki muhtemel ödemeleri karşılamak amacı ile karşılık ayrılmasına ilişkin kanuni bir zorunluluk bulunmadığından muhasebede bir kaynakta ayrılması gerekmemiştir. Talep edilmesi durumunda başka bir kurumdan emekli olmuş bir personelin iş sonu tazminatı işletmenin gelirlerinden karşılanacağından, işletmenin giderlerini beklenmedik bir şekilde artırma yönünden büyük bir risk oluşturmaktadır. Bu açıdan işletmenin mali yapısının bu tür tazminatları karşılayabilecek derecede güçlü olması gerekmektedir.

İşletme ödemesi gereken kanuni yükümlülüklerin ve faturaların bir kısmını nakit yetersizliğinden dolayı vadesi geçtikten sonra nakit durumunun elverdiği ölçüde ancak gecikme cezalı olarak ödeyebilmektedir. Bu durum işletmeye gecikme cezaları kadar ilave maliyet yüklemektedir.

Özetle mali veriler değerlendirildiğinde, Döner Sermaye İşletmesinin, kendi gelirleri ile giderlerini finanse edemediği, genel bütçeden ödenek aldığı halde her yıl zarar ettiği ve mali yapısının sürdürülebilir olmadığı anlaşılmaktadır.

Söz konusu hususlar önceki yıllara ait Sayıştay denetim raporlarında da konu edilmesine rağmen gelişme kaydedilmemiştir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, İşletmenin döner sermaye yapısına uygun olarak gelirleri ile giderlerini karşılayabilecek bir yapıya kavuşturulması için;

-Fiyat ve hizmet politikasının gözden geçirilmesi,

-İşletme giderlerini artıran ve işletme maliyetleri ile ilgili olmayan gider unsurlarının ortadan kaldırılması için gerekli tedbirlerin alınması,

-Mali yardım almadan döner sermaye işletmesi olarak faaliyetlerine devam edememesi

durumunda statüsünün yeniden belirlenmesi,

-6004 sayılı Kanunda öngörülen İşletmenin yönetimi, faaliyet alanları, işleyişi, sermaye kaynakları, idari ve mali işlemleri ile gelirlerine ilişkin usul ve esaslara ilişkin yönetmeliğin çıkarılmasının İşletmenin yasal çerçevesinin net bir şekilde çizilmesi için gerekli olduğu,

değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Ankara Palas Devlet Konukevi'nin 1982 yılında 49 seneliğine Bakanlığın kullanımına tahsis edilmiş olduğu, Ulus semtinin eskiye kıyasla merkezi konumunu yitirmesinin ve Ankara'da üst düzey konuklara hizmet verebilecek otel sayısının artış göstermesinin Ankara Palas'ın iş hacminde önemli bir azalmaya neden olduğu, Bakanlığın tüm birimlerinin temsil ve ağırlama faaliyetlerinde Ankara Palas'ı tercih etmelerinin beklendiği hususunun 1 Şubat 2017 tarihli Genelge ile tüm iç teşkilata duyurulduğu, bu Genelge 'ye istinaden Bakanlık birimleri tarafından 60'a yakın toplantı ve çalışma yemeğinin Ankara Palas'ta düzenlendiği, resmi ve özel kuruluşlar ile Ankara'da mukim yabancı temsilciliklerin düzenleyecekleri etkinliklerde Ankara Palas'tan faydalanmaları için tanıtım faaliyetlerinin yürütüldüğü, İşletmenin gelir kaynakları arasında önemli bir kalem oluşturan konaklama hizmetlerinden ise mevcut odaların eskimiş, bakım ve tefrişata muhtaç durumları nedeniyle etkin bir şekilde faydalanılmadığı, ihtiyaç duyulan kapsamlı onarımın gerçekleştirilmesini teminen "Ankara Palas Devlet Konukevi" restorasyonu işinin Bakanlık 2017 Yılı Yatırım Programına 100.000 TL başlangıç ödeneği ile etüd-proje olarak dahil edildiği, söz konusu projenin Kültür Bakanlığı tarafından gerçekleştirilmesinin öngörüldüğü ifade edilmiştir.

Sonuç olarak konu ile ilgili bulgu ve önerilerimizde Bakanlık ile mutabık olduğu anlaşılmaktadır.

Kamu idaresi cevabından işletmenin gelir getirici faaliyetlerini arttırmaya yönelik çaba içerisinde bulunduğu ve işletmenin fiziki kapasitesinin iyileştirilmesi yönünde adımlar atılmaya başlanıldığı anlaşılmaktadır. İşletmenin sürdürülebilir bir mali yapıya kavuşması için alınan tedbirlerin devam ettirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesinin Tahsisli Sermayesinin Bakanlar Kurulu Kararı Olmaksızın Artırılması

6004 sayılı Dışişleri Bakanlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Döner Sermaye İşletmesine tahsisli sermaye olarak 500.000 Türk Lirası tahsis edilmesine ve bu sermayenin de İşletmenin kendi kaynaklarından karşılanması öngörülmesine rağmen Bakanlık bütçesinden aktarılan ödenekle, Maliye Bakanlığı'nın uygun görüşü ve Bakanlar Kurulu Kararı olmaksızın, yasal dayanaktan yoksun olarak tahsisli sermayenin 342.000 Türk Lirası artırıldığı görülmüştür.

6004 sayılı Dışişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 20 nci maddesinin 8'nci fıkrasında Ankara Palas Devlet Konukevleri Döner Sermaye İşletmesi'ne yönelik olarak; *"Devlet konukevi olarak kullanılacak binaların kullanılması ve döner sermaye işletmeleri şeklinde işletilmesi görev, yetki ve sorumluluğu Bakanlığa aittir. Döner sermaye işletmeleri için kendi kaynaklarından karşılanmak üzere 500.000 Türk Lirası sermaye tahsis edilmiştir. Bu miktar Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulunca beş katına kadar artırılabilir. Ödenmiş sermaye tutarı tahsis edilen sermaye tutarına ulaşıncaya kadar, elde edilen dönem sonu kârları ödenmiş sermayeye eklenir. Ödenmiş sermaye tutarı tahsis edilen sermaye tutarına ulaştıktan sonra elde edilen kârlar, hesap dönemini izleyen Nisan ayının sonuna kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimi hesabına yatırılır. Döner sermaye işletmelerinin yönetimi, faaliyet alanları, işleyişi, sermaye kaynakları, idari ve mali işlemleri ile gelirlerine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının da görüşü alındıktan sonra yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir. Bakanlıkça gerekli görüldüğü takdirde, Devlet konukevinin kullanma ve işletme görev, yetki ve sorumluluğu, ihtisas alanları da göz önünde tutularak kısmen resmi veya özel diğer kuruluşlara devredilebilir."* hükmü yer almaktadır. Buna göre, Döner Sermaye İşletmesine 500.000 Türk Lirası sermaye tahsis edildiği, bu sermayenin de İşletmenin kendi kaynaklarından karşılanacağı belirtilmiştir. Bu miktar Maliye Bakanlığı'nın uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulunca beş katına kadar artırılabilir.

Ancak, 2011 yılında genel bütçeden tahsis edilen 500.000 Türk Lirası yedek ödenek ile Kanunda 500.000 Türk Lirası ile sınırlandırılmış kayıtlı sermaye tutarı Bakanlar Kurulu

Kararı olmaksızın 842.000 Türk Lirasına yükseltilmiştir. Dolayısıyla Döner Sermaye İşletmesine 500.000 Türk Lirası sermaye tahsis edilmesine ve bu sermayenin de İşletmenin kendi kaynaklarından karşılanması öngörülmesine rağmen Bakanlık bütçesinden aktarılan ödenekle, Maliye Bakanlığının uygun görüşü ve Bakanlar Kurulu Kararı olmaksızın, tahsisli sermayenin 342.000 Türk Lirası artırılması yasal dayanaktan yoksun bulunmaktadır.

Bu husus, 2015 yılı Sayıştay Denetim Raporunda konu edilmiş ancak İşletmenin tahsisli sermayesinin yetki çerçevesinde artırılması hususunda çalışmalara başlandığı bildirilmişse de bir ilerleme sağlanamamıştır.

Kamu idaresi cevabında özetle; Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesi'nin 500.000 Türk Lirası tahsisli sermayesinin 6004 sayılı Teşkilat Kanunu çerçevesinde artırılmasını teminen Bakanlar Kurulu Kararı tekemmül ettirilebilmesi amacıyla 30 Eylül 2016 tarihli yazı ile Maliye Bakanlığı'ndan görüş istenildiği, Maliye Bakanlığının 19 Aralık 2016 tarihli yazısında ise sermaye artırımına ilişkin talebin olumlu değerlendirildiği bildirilmiştir. Konuyla ilgili sürecin tamamlanması için Maliye Bakanlığı nezdinde girişimlerin devam ettirildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak konu ile ilgili bulgu ve önerimizde Bakanlık ile mutabık olduğu değerlendirilmektedir.

Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesi'nin tahsisli sermayesinin Bakanlar Kurulu Kararı olmaksızın 342.000 Türk Lirası artırılması nedeniyle, bilançoda yer alan "500- Sermaye Hesabı"nın doğruluğunu önemli ölçüde etkilediği tespit edilmiştir. Bu husus, 2015 yılı Sayıştay Denetim Raporunda konu edilmiş ancak İşletmenin tahsisli sermayesinin yetki çerçevesinde artırılması hususunda çalışmalara başlandığı bildirilmişse de bir ilerleme sağlanamamıştır.

BULGU 3: Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesine İlişkin Yönetmeliğin Çıkarılmamış Olması

6004 sayılı Dışişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'da öngörülen İşletmenin yönetimi, faaliyet alanları, işleyişi, sermaye kaynakları, idari ve mali işlemleri ile gelirlerine ilişkin usul ve esasların belirlendiği yönetmeliğin henüz çıkarılmadığı

görülmüştür.

6004 sayılı Kanun'un 20'nci maddesinin 8'nci fıkrasında Döner Sermaye İşletmesine yönelik olarak;

"" Devlet konukevi olarak kullanılacak binaların kullanılması ve döner sermaye işletmeleri şeklinde işletilmesi görev, yetki ve sorumluluğu Bakanlığa aittir. Döner sermaye işletmeleri için kendi kaynaklarından karşılanmak üzere 500.000 Türk Lirası sermaye tahsis edilmiştir. Bu miktar Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulunca beş katına kadar artırılabilir. Ödenmiş sermaye tutarı tahsis edilen sermaye tutarına ulaşıncaya kadar, elde edilen dönem sonu kârları ödenmiş sermayeye eklenir. Ödenmiş sermaye tutarı tahsis edilen sermaye tutarına ulaştıktan sonra elde edilen kârlar, hesap dönemini izleyen Nisan ayının sonuna kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimi hesabına yatırılır. Döner sermaye işletmelerinin yönetimi, faaliyet alanları, işleyişi, sermaye kaynakları, idari ve mali işlemleri ile gelirlerine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının da görüşü alındıktan sonra yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir. Bakanlıkça gerekli görüldüğü takdirde, Devlet konukevinin kullanma ve işletme görev, yetki ve sorumluluğu, ihtisas alanları da göz önünde tutularak kısmen resmi veya özel diğer kuruluşlara devredilebilir." hükmü,

Aynı Kanunun "Yönetmelikler ve teşkilata ilişkin geçiş süreci" başlıklı geçici 1'nci maddesinde ise,

" Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde Bakanlık tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulur. Bu yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur." hükmü,

yer almaktadır.

Ankara Palas Devlet Konukevi Döner Sermaye İşletmesi'nin yönetimi, faaliyet alanları, işleyişi, sermaye kaynakları, idari ve mali işlemleri ile gelirlerine ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanlığının da görüşü alındıktan sonra yürürlüğe konulacak yönetmelikte düzenlenmesi gerekmektedir.

6004 sayılı Dışişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 13.07.2010 tarih ve 27640 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanmasına ve anılan yönetmeliğin Kanun'un yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde Maliye Bakanlığı'nın da görüşü alındıktan sonra Bakanlık tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulması öngörülmesine ve 2015 yılı Sayıştay Denetim Raporunda konu edilmiş olmasına rağmen, söz konusu yönetmelik 2016 yılında da yürürlüğe konulmamıştır.

İşletmenin mali yapısı da dikkate alındığında, söz konusu yönetmeliğin hazırlanarak yürürlüğe konulması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Bakanlık tarafından Ankara Palas Devlet Konukevleri Döner Sermaye İşletmesi'ne ilişkin usul ve esasları düzenlemek üzere hazırlanan "Devlet Konuk Evleri Döner Sermaye İşletmesi Yönetmelik Taslağı" nın 26.06.2016 tarihinde Maliye Bakanlığı'nın görüş ve değerlendirmesine sunulmuş olduğu bildirilmiş olup, Maliye Bakanlığı'ndan yanıt beklendiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak konu ile ilgili bulgu ve önerimizde Bakanlık ile mutabık olunduğu değerlendirilmektedir.

Ankara Palas Devlet Konukevleri Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği'ne ilişkin taslağın Bakanlıkça hazırlandığı ve Maliye Bakanlığı'nın görüşüne sunulmuş olduğu bildirilmişse de, 2015 yılı Sayıştay Denetim Raporunda konu edilmiş olmasına rağmen söz konusu yönetmelik henüz yürürlüğe konulmamıştır.

Bu itibarla, Ankara Palas Devlet Konukevleri Döner Sermaye İşletmesi'ne ilişkin usul ve esasları düzenlemek üzere Yönetmeliğin hazırlanarak yürürlüğe konulması gerekmektedir.

BULGU 4: Alt İşveren Tarafından Çalıştırılan İşçilerin Muhtemel Kıdem Tazminatları Ödemeleri İçin İşletme Tarafından Karşılık Ayrılmaması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin muhtemel kıdem tazminatları ödemeleri için İşletme tarafından karşılık ayrılmaması nedeniyle, 372.03 ve 472.03 nolu Taşeron İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarının mali tablolarda yer almadığı görülmüştür.

10.09.2014 tarihli ve 6552 sayılı 'İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde

Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun'un 8 inci maddesi ile 4857 sayılı İş Kanunu'nun 112 nci maddesine ekleme yapılarak, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatlarının ilgili kamu kurum ve kuruluşunca, mülga 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14 ncü maddesi kapsamında ödeneceği hükmü getirilmiştir. Yine aynı kanunda yapılan değişiklikte, kıdem tazminatının ödeme süreci ve ilgili diğer usul ve esasların çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği bildirilmiştir. Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, 08.02.2015 tarih ve 29261 sayılı Resmi Gazete'de 'Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Kapsamında İstihdam Edilen İşçilerin Kıdem Tazminatlarının Ödenmesi Hakkında Yönetmelik' yayımlanmıştır. Bu itibarla 6552 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 10.09.2014 tarihinden itibaren, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından üstlenilecektir. Bu nedenle alt işveren tarafından çalıştırılan işçi istihdam eden kamu kurum ve kuruluşları muhtemel kıdem tazminatı ödemeleri için karşılık ayırmak zorundadırlar.

Alt işveren tarafından çalıştırılan işçi istihdam eden kamu kurum ve kuruluşlarının, muhtemel kıdem tazminatı ödemeleri için ayırdıkları karşılıkları 372 ve 472 nolu Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında izlemesi gerekmektedir. Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 311 nci maddesinde, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve 1 yıl içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için, 354 ncü maddesinde ise 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının, belirlenecek esaslar dâhilinde ayrılan bir yıldan uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmektedir. Ayrıca anılan Yönetmeliğin 312 ve 355 nci maddelerinde de, 372 ve 472 nolu Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının niteliği ile hesabın işleyişine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

Yapılan incelemede, İşletmenin temizlik ve halkla ilişkiler personeli alımı hizmetlerini, Kamu İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihaleleriyle yürüttüğü ve bu kapsamda alt işveren tarafından çalıştırılan işçileri istihdam ettiği halde muhtemel kıdem tazminatı ödemeleri için karşılık ayırmadığı, dolayısıyla 372.03 ve 472.03 nolu Taşeron İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları

Hesaplarının mali tablolarında yer almadığı görülmüştür.

Bu itibarla, alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin muhtemel kıdem tazminatları ödemeleri için İşletme tarafından karşılık ayrılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin muhtemel kıdem tazminatı ödemeleri için hesaplamalara başlanmış olduğu bildirilmiş olup, hesaplama sonunda düzenlenecek kıdem tazminatına ilişkin listenin Ankara Palas Döner Sermaye Saymanlığı'na iletileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak konu ile ilgili bulgu ve önerimizde Bakanlık ile mutabık olduğu değerlendirilmektedir.

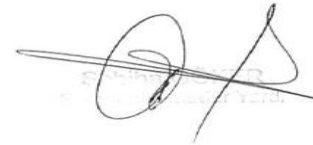
Bu itibarla, alt işveren tarafından çalıştırılan işçi istihdam eden İşletmenin muhtemel kıdem tazminatı ödemeleri için ayırdıkları karşılıkları 372.03 ve 472.03 nolu Taşeron İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesaplarında izlemesi gerekmektedir.

7. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

İşletme Kodu : 11010601		DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ BİLANÇOSU		2016	
İşletme Adı : Devlet Konukevleri				Pasif	
Aktif					
1	DÖNEN VARLIKLAR	159.675,17	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	979.701,57
10	HAZİR DEĞERLER	49.924,37	32	TİCARİ BORÇLAR	855.568,59
100	KASA HESABI	7,23	320	SATICILAR HESABI	849.127,59
102	BANKALAR HESABI	49.917,14	326	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	6.441,00
12	TİCARİ ALACAKLAR	9.603,00	34	ALINAN AVANSLAR	44.275,00
120	ALICILAR HESABI	9.603,00	340	ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI	44.275,00
13	DİĞER ALACAKLAR	1.618,44	36	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	79.857,98
135	PERSONELDEN ALACAKLAR HESABI	1.618,44	360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	18.324,91
15	STOKLAR	23.831,75	361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	14.740,62
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	23.831,75	362	ÖDENECEK DÖNER SERMAYE YÜKÜMLÜLÜKLERİ HESABI	46.193,05
18	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	31.352,31	369	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI	599,40
180	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER HESABI	31.352,31	5	ÖZ KAYNAKLAR	-796.359,39
19	DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	43.345,30	50	ÖDENMİŞ SERMAYE	842.055,49
190	DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	42.482,42	500	SERMAYE HESABI	842.055,49
193	PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR HESABI	862,88	58	GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI	-1.183.062,15
2	DURAN VARLIKLAR	23.667,01	580	GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI HESABI (-)	-1.183.062,15
22	TİCARİ ALACAKLAR	6.403,10	59	DÖNEM NET KARI/ZARARI	-455.352,73
226	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	6.403,10	591	DÖNEM NET ZARARI HESABI (-)	-455.352,73
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	17.263,91		Toplam :	183.342,18
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	4.687,37			
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	82.028,80			
257	BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-66.452,26			
	Toplam :	183.342,18			

Arzu KOCAOĞLU
Ankara Palas İşletme Müdürü Yrd.

06/02/2017

İşletme Kodu / Adı : 11010601 / Devlet Konukevi
DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ GELİR TABLOSU

	2016	2015
A- BRÜT SATIŞLAR	2.354.267,18	0,00
1- Yurt İçi Satışlar	1.704.054,88	0,00
2- Yurt Dışı Satışlar	0,00	0,00
3- Diğer Gelirler	650.212,30	0,00
B- SATIŞ İNDİRLİMLERİ (-)	0,00	0,00
1- Satışın İade (-)	0,00	0,00
2- Satış İskontoları (-)	0,00	0,00
3- Diğer İndirimler (-)	0,00	0,00
C- NET SATIŞLAR	2.354.267,18	0,00
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	2.131.599,59	0,00
1- Satılan Mamuller Maliyeti (-)	0,00	0,00
2- Satılan Ticari Malier Maliyeti (-)	0,00	0,00
3- Satılan Hizmet Maliyeti (-)	2.131.599,59	0,00
4- Diğer Satışların Maliyeti (-)	0,00	0,00
BRÜT SATIŞ KARI VE ZARARI	222.667,59	0,00
E- FAALİYET GİDERLERİ (-)	678.020,32	0,00
1- Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	0	0,00
2- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	0,00	0,00
3- Genel Yönetim Giderleri (-)	678.020,32	0,00
FAALİYET KARI VEYA ZARARI	-455.352,73	0,00
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR	0,00	0,00
1- Faiz Gelirleri	0,00	0,00
2- Konusu Kalmayan Karşılıklar	0,00	0,00
3- Menkul Kıymet Satış Karları	0,00	0,00
4- Karbıyo Karları	0,00	0,00
5- Reeskont Faiz Gelirleri	0,00	0,00
6- Diğer Olağan Gelir ve Karlar	0,00	0,00
G- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR (-)	0,00	0,00
1- Karşılık Giderleri (-)	0,00	0,00
2 - Menkul Kıymet Satış Zararları (-)	0,00	0,00
3- Karbıyo Zararları (-)	0,00	0,00
4- Reeskont Faiz Giderleri (-)	0,00	0,00
5- Diğer Olağan Gider ve Zararları (-)	0,00	0,00
OLAĞAN KAR VEYA ZARARLAR	-455.352,73	0,00
H- OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	0,00	0,00
1- Önceki Dönem Gelir ve Karları	0,00	0,00
2- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	0,00	0,00
I- OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)	0,00	0,00
1- Çalışmayan Kısm Gider ve Zararları (-)	0,00	0,00
2- Önceki Dönem Gider ve Zararları (-)	0,00	0,00
3- Diğer Olağandışı Gider ve Zararları (-)	0,00	0,00
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	-455.352,73	0,00
J- DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)	0,00	0,00
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI	-455.352,73	0,00

ARZU KOÇBAŞI
Ankara Palas İşletme YöneticisiSERVİS ÇIKARTI
Yönetim Kurulu

08/02/2017

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>